

**UCHWAŁA NR XXXVIII/293/2014
RADY MIEJSKIEJ W SIERADZU**

z dnia 17 kwietnia 2014 r.

**w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sieradza
na lata 2014 – 2020”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 594, poz.645 i poz. 1318), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 i poz. 509; z 2011 r. Nr 81 poz. 440) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sieradza na lata 2014 - 2020”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Sieradza.

§ 3. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez rozplakatowanie na tablicy ogłoszeń i zamieszczeniu jej treści na stronie internetowej Urzędu Miasta Sieradza.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Sieradzu

Tomasz Olejnik

Załącznik do Uchwały Nr XXXVIII/293/2014
Rady Miejskiej w Sieradzu
z dnia 17 kwietnia 2014 r.

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Miasta Sieradza
na lata 2014-2020

2014

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA	4
1. STRUKTURA STRATEGII	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA.....	15
1. POŁOŻENIE I POWIERZCHNIA MIASTA	15
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	15
3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	17
4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	17
5. SYTUACJA GOSPODARCZA.....	19
6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY	21
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	24
8. BEZDOMNOŚĆ	26
9. EDUKACJA	27
10. KULTURA	29
11. SPORT I REKREACJA	32
12. TURYSTYKA	34
13. SYTUACJA DZIECKA.....	38
14. OCHRONA ZDROWIA	42
15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	45
16. POMOC SPOŁECZNA	46
17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	64
18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE.....	66
19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	70
20. SEKTOR POZARZĄDOWY	78
21. ANALIZA SWOT	82
22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	90
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	92
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	92
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI.....	106
3. PROGRAMY I PROJEKTY	107
IV. UWAGI KOŃCOWE	118
SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW	119

WSTĘP

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które, oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego (Miejskiego), w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Niniejsza strategia została opracowana w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieradzu przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy miasta oraz eksperci.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2014-2020. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sieradza składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu. Obejmuje również ocenę stopnia wdrożenia strategii obowiązującej w poprzednim okresie programowania.

Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące miasta oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w mieście bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w mieście placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

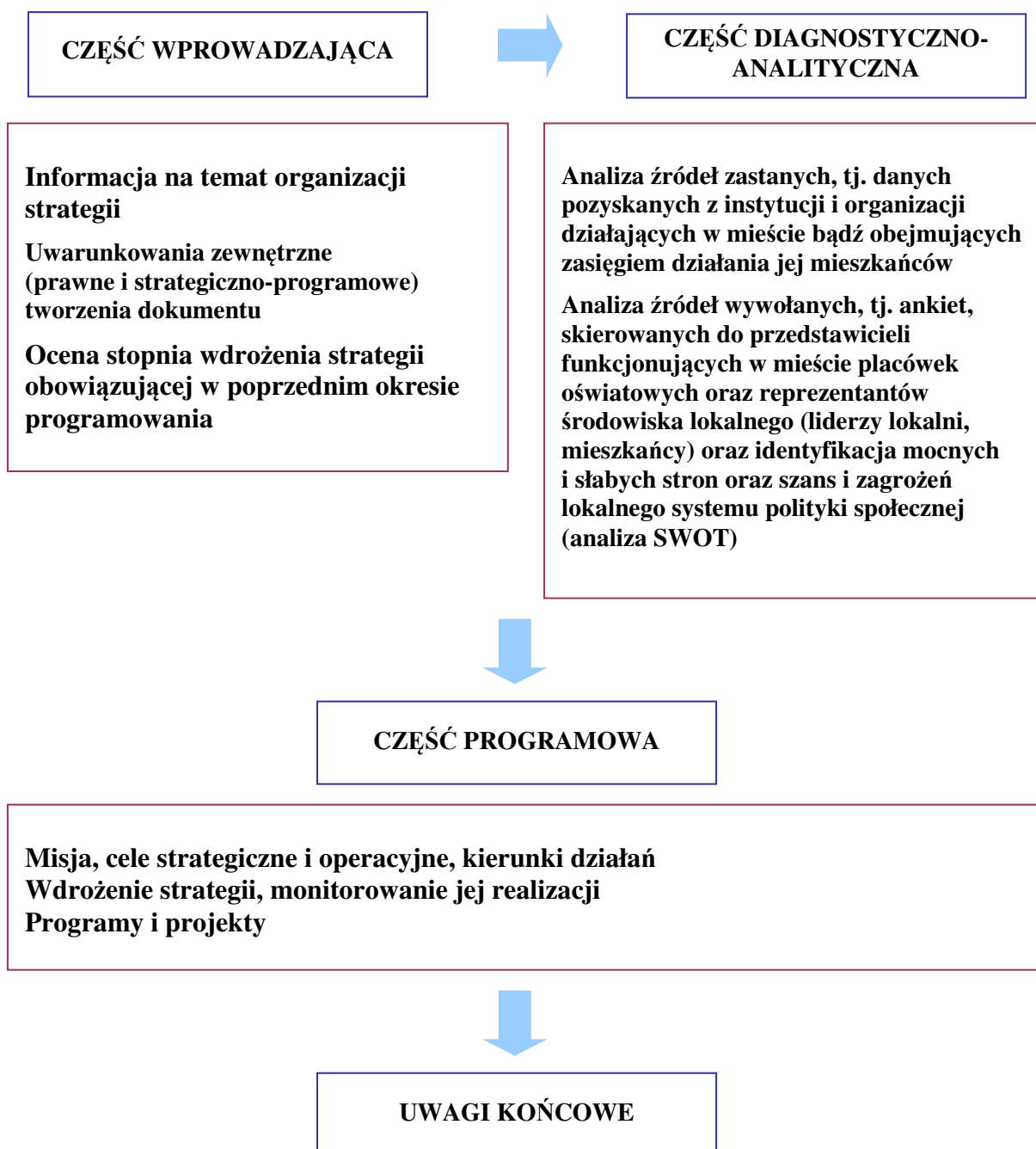
- Infrastruktura techniczna;
- Komunikacja i transport;
- Demografia;
- Gospodarka;
- Rynek pracy;
- Zasoby i warunki mieszkaniowe;
- Bezdomność;
- Edukacja;
- Kultura;
- Sport i rekreacja;
- Turystyka;
- Sytuacja dziecka;
- Ochrona zdrowia;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Pomoc społeczna;
- Sytuacja osób niepełnosprawnych;
- Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Działalność organizacji pozarządowych.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej miasta na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia

monitoringu jego realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych. Część programowa zawiera także omówienie projektów zaproponowanych przez przedstawicieli instytucji miasta i organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sieradza.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Miejska strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 i poz. 509), który w ramach zadań własnych miasta przewiduje „opracowanie i realizację miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r, poz. 594, poz. 645 i poz. 1318),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 1231 z późn. zm.; Dz. U. z 2012 r., poz. 1356; Dz. U. z 2013 r., poz. 1563),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 135; Dz. U. z 2013 r., poz. 154 i 866),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2013 r, poz. 1456),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 i 1548),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. Nr 180, poz. 1493; Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842; Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887).
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 124),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 674, 675, 829, 1291 oraz 1645),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 i Nr 205, poz. 1211),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, Nr 171, poz. 1016, Nr 209, poz. 1244 i Nr 291, poz. 1243; Dz. U. z 2012 r., poz. 986, 1456; Dz. U. z 2013 r., poz. 73, 675 i 1645),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 966 i 984),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536; Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887, Nr 205, poz. 1211, Nr 208, poz. 1241 i Nr 209, poz. 1244).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sieradza jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i miejskim. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;

3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- zwiększenie stopy zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata z obecnych 69% do co najmniej 75%,
- osiągnięcie poziomu inwestycji w działalności badawczo-rozwojowej równego 3% PKB, przede wszystkim poprzez poprawę warunków inwestowania w B+R przez sektor prywatny i opracowanie nowego wskaźnika umożliwiającego śledzenie procesów innowacji,
- ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, o 30%,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%,
- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „**Unia innowacji**” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „**Młodzież w drodze**” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „**Europejska agenda cyfrowa**” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „**Europa efektywnie korzystająca z zasobów**” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „**Polityka przemysłowa w erze globalizacji**” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu „**Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia**” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „**Europejski program walki z ubóstwem**” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,

- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorzady terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 jest dokumentem, który określa cele polityki rozwoju prowadzonej w regionie, w tym polityki społecznej. W jej ramach sformułowano cele strategiczne:

- Region wykorzystujący potencjał endogeniczny do rozwoju inteligentnej gospodarki, oparty na kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców,
- Aktywne społeczeństwo obywatelskie, z dobrym dostępem do usług publicznych, sprzyjające włączeniu społecznemu osób wykluczonych,
- Zrównoważony rozwój przestrzenny regionu z silnie powiązaniem systemem osadniczym, z nowoczesną infrastrukturą i racjonalnie wykorzystywanymi zasobami środowiska naturalnego.

Wyznaczono przyporządkowane celom strategicznym cele operacyjne i strategiczne kierunki działań. Założenia polityki społecznej ujęto w ramach następujących celów operacyjnych i przyporządkowanych im strategicznych kierunków działań:

Cel operacyjny 2.

Nowoczesny kapitał ludzki i rynek pracy

Strategiczny kierunek działań 2.1.

Kształtowanie i rozwój kadr dla gospodarki innowacyjnej

- 2.1.1. rozwój potencjału akademickiego i wzmocnienie kierunków kształcenia na rzecz inteligentnej gospodarki regionu,
- 2.1.2. rozwój szkolnictwa zawodowego,
- 2.1.3. kształtowanie proinnowacyjnych postaw przedsiębiorców.

Strategiczny kierunek działań 2.2.

Kształtowanie aktywnych postaw na rynku pracy

- 2.2.1. aktywizacja zawodowa ludności,
- 2.2.2. upowszechnianie modelu „silver economy”.

Cel operacyjny 4.

Wysoki poziom kapitału społecznego i silne społeczeństwo obywatelskie

Strategiczny kierunek działań 4.1.

Rozwój społeczności lokalnych

- 4.1.1. kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego,
- 4.1.2. rozwój sektora organizacji pozarządowych.

Strategiczny kierunek działań 4.2.

Wzmacnianie tożsamości regionalnej

- 4.2.1. kształtowanie świadomości regionalnej i lokalnej opartej na historycznej i kulturowej różnorodności,
- 4.2.2. wzmacnianie rozwoju funkcji symbolicznych,
- 4.2.3. promocja marki „Łódzkie”.

Cel operacyjny 5.

Wysoki standard i dostęp do usług publicznych

Strategiczny kierunek działań 5.1.

Rozwój usług i poprawa dostępu do sektora edukacji

- 5.1.1. rozwój bazy żłobków i przedszkoli,

- 5.1.2. podniesienie standardu placówek edukacyjnych na wszystkich etapach kształcenia,
- 5.1.3. rozwój kompetencji i technik cyfrowych w procesie edukacji na wszystkich etapach kształcenia.

Strategiczny kierunek działań 5.2.

Rozwój usług i poprawa dostępu do sektora ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz pieczy zastępczej

- 5.2.1. rozwój i racjonalizacja bazy ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz pieczy zastępczej,
- 5.2.2. rozwój usług i programów profilaktyki zdrowotnej oraz innych z zakresu pomocy społecznej i pieczy zastępczej.

Strategiczny kierunek działań 5.3.

Rozwój usług i poprawa dostępu do sektora kultury, sportu, turystyki i rekreacji

- 5.3.1. rozwój bazy kultury, sportu, turystyki i rekreacji,
- 5.3.2. rozwój usług kultury, sportu, turystyki i rekreacji.

Strategiczny kierunek działań 5.4.

Rozwój cyfryzacji i usług cyfrowych w sektorze publicznym

- 5.4.1. rozwój e-administracji i upowszechnienie elektronicznej obsługi ludności,
- 5.4.2. interaktywne narzędzia komunikacji samorządów z mieszkańcami,
- 5.4.3. tworzenie baz danych.

Cel operacyjny 6.

Reintegracja społeczna grup wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

Strategiczny kierunek działań 6.1.

Przeciwdziałanie ubóstwu ekonomicznemu

- 6.1.1. przeciwdziałanie wyuczonej bezradności,
- 6.1.2. wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej.

Strategiczny kierunek działań 6.2.

Reintegracja zawodowa oraz przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniom społecznym

- 6.2.1. rozwój i upowszechnianie ekonomii społecznej,
- 6.2.2. aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 6.2.3. zapobieganie i przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego.

Strategia rozwoju Sieradza na lata 2010-2020

Strategia rozwoju Sieradza na lata 2010-2020 stanowi podstawę polityki rozwoju samorządu miasta. W jej ramach przeprowadzono diagnozę stanu miasta, dokonano analizy SWOT oraz sformułowano wizję miasta („Miasto oferujące wygodne, a jednocześnie interesujące warunki życia”) i misję („Miasto zapewniające europejski standard życia w centrum Polski”) oraz wyznaczono cele strategiczne, a w ich ramach cele operacyjne i projekty rozwojowe.

Problematyka społeczna została ujęta głównie w ramach celów strategicznych 1. Kapitał społeczny, 2. Kapitał ludzki, 5. Kultura, nauka, sport i rekreacja.

Cel strategiczny 1. Kapitał społeczny

- Pobudzanie aktywności i współdziałania organizacji pozarządowych działających na terenie Sieradza,
- Zapewnienie sprawnego systemu komunikacji między instytucjami samorządowymi a obywatelami,
- Kreowanie pozytywnego klimatu wokół funkcjonującej w Sieradzu Młodzieżowej Rady Miasta,
- Inicjatywy wydawnicze dla Sieradza (monografia Sieradza, książka kucharska sieradzan, przewodnik po atrakcjach miasta, wydarzeniach i ludziach Sieradza),
- Miejski program ograniczania patologii społecznych – „Bezpieczny Sieradz”,
- Miejski program budowy społeczeństwa obywatelskiego,
- Siła wspólnoty – dobrzy sąsiedzi,
- Sprawne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.

Cel strategiczny 2. Kapitał ludzki

- Wysoki poziom edukacji na poziomie średnim/policealnym,
- Wysoki standard samorządowych i społecznych przedszkoli w Sieradzu dostosowany do potrzeb społeczności,
- Wysoka jakość kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym,
- Promocja zdrowia oraz rozwój sieci i podniesienie jakości opieki zdrowotnej,
- System stypendialny wspierający utalentowaną młodzież i dzieci miasta Sieradza,
- Kontynuowanie tworzenia nowoczesnej oferty kształcenia ustawicznego dostosowanej do potrzeb rynku pracy,
- Program powszechnej edukacji regionalnej skierowanej do różnych grup obywateli.

Cel strategiczny 5. Kultura, nauka, sport i rekreacja

- Rewitalizacja Starego Miasta,
- Centrum rozrywki,
- Regionalna atrakcja sportowa – zdrowe życie w Sieradzu,
- Regionalne centrum zdrowia i urody,
- Lokalne centrum usług dla mieszkańców,
- Rozwój sieci tras rekreacyjnych,
- Rozwój tożsamości lokalnej poprzez edukację.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

1. POŁOŻENIE I POWIERZCHNIA MIASTA

Sieradz jest gminą miejską, położoną w zachodniej części województwa łódzkiego, w powiecie sieradzkim. Gmina miasto Sieradz obejmuje powierzchnię 51,22 km².

Sieradz położony jest w odległości ok. 58 km od Łodzi, ok. 140 km od Wrocławia, ok. 167 km od Poznania i ok. 187 km od Warszawy.

Miasto leży nad rzeką Wartą, która tworzy na jego terenie i okolicach Kotlinę Sieradzką, stanowiącą część Niziny Południowowielkopolskiej. Krajobraz okolic Sieradza ma charakter równinny. Atutem miasta jest jego wielowiekowa historia, której unikalnymi pamiątkami są: staromiejski Rynek i usytuowane wokół niego stare kamienice oraz wielokrotnie przebudowywane Wzgórze Zamkowe z relikami średniowiecznego grodu i późniejszego zamku królewskiego. Do najdawniejszych zabytków należy fragment baszty i murów miejskich w „Domu Kata”, nie brak zabytków sakralnych.

Gmina miasto Sieradz sąsiaduje z gminami województwa łódzkiego: gminą wiejską Sieradz, Brzeźnio, Warta, Wróblew, Złoczew.

Miasto jest podzielone na jednostki pomocnicze, które określiła Uchwała Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 13 września 2007 r. w sprawie podziału terenu Miasta Sieradza i wskazania granic oraz obszaru dla tworzonych jednostek pomocniczych. Na mocy tej uchwały wyodrębniono siedemnaście jednostek pomocniczych, bez nadawania im nazw, a jedynie określając ich obszar oraz granice poprzez wyszczególnienie nazw ulic, które wchodziły w skład poszczególnych jednostek.

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w Sieradzu jest zróżnicowany. Słabo rozwinięta jest w szczególności sieć gazowa, dalszych inwestycji wymaga sieć kanalizacyjna. Dobrze rozwinięta jest natomiast sieć wodociągowa. Zadowolenie budzi również sieć dróg miejskich.

Dane szczegółowe na temat infrastruktury technicznej w mieście, w tym sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i drogowej oraz gospodarki odpadami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w mieście w 2012 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	87,4
liczba ludności korzystających z sieci wodociągowej	41.874
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	109,1
liczba ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej	37.262
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w m)	36.298
liczba budynków mieszkalnych z dostępem do sieci gazowej	759
gospodarka odpadami	
liczba oczyszczalni ścieków	1
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	43.085
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w mieście ogółem (w km)	158,78
^{w tym} długość dróg miejskich (w km)	96.134

Dane Urzędu Miasta Sieradza.

Infrastrukturą techniczną w mieście zarządzają komunalne spółki prawa handlowego; Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.

W uzupełnieniu danych dotyczących infrastruktury technicznej warto dodać, że w ramach inwestycji zrealizowanych w mieście w latach 2010-2012 realizowano projekt pn. „System wodociągowy i kanalizacyjny w Sieradzu”, dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

W analizowanym okresie przebudowane zostały ulice: Dworska, Nowowiejskiego, Pod Skarpą, Pogodna, Spacerowa, Złotej Jesieni. Zbudowano budynek przy ul. Elewatorowej z lokalami socjalnymi. Powstał kompleks boisk przy Szkole Podstawowej nr 10 w ramach programu „Moje boisko – Orlik 2012”.

Ponadto w trakcie realizacji jest projekt rewitalizacji Starego Miasta Sieradza pod nazwą „Od elekcji królów Polski do epoki Internetu – sieradzka starówka historycznym i kulturowym dziedzictwem regionu”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego.

3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

W Sieradzu krzyżują się ważne w skali kraju szlaki komunikacji kołowej i kolejowej. W szczególności zaliczają się do nich drogi krajowe: nr 12 (Łęknica – Kalisz – Sieradz – Piotrków Trybunalski – Dorohusk), nr 14 (Łowicz – Łódź – Sieradz – Złoczew – Walichnowy) i nr 83 (Turek – Sieradz). Ponadto przez południowe obrzeża Sieradza ma przebiegać droga ekspresowa S8 (Wrocław – Białystok).

Przez teren miasta przebiegają drogi wojewódzkie nr 479 (Dąbrówka – Sieradz) i nr 480 (Sieradz – Szczerców) oraz linia kolejowa nr 14 (Łódź Kaliska – Kalisz – Ostrów Wielkopolski – Forst), stanowiąca część międzynarodowego szlaku transportowego.

W granicach miasta znajdują się stacja kolejowa Sieradz oraz przystanki osobowe Sieradz Męka i Sieradz Warta. Miasto ma bezpośrednie połączenia kolejowe z Białymstokiem, Jelenią Górą, Kaliszem, Kłodzkiem, Legnicą, Leszmem, Łodzią, Ostrowem Wielkopolskim, Poznaniem, Warszawą, Wrocławiem.

Sieradz odgrywa istotną rolę w komunikacji autobusowej. Miasto posiada połączenia autobusowe zarówno z miejscowościami położonymi w mieście, jak i z ośrodkami, które leżą poza jej terenem. Sieradz ma bezpośrednie połączenia autobusowe zarówno do sąsiednich miast i gmin (Błaszki, Brąszewice, Brzeźnio, Burzenin, Brzeźno, Działoszyn, Goszczanów, Kalisz, Klonowa, Łask, Łódź, Pabianice, Poddębice, Warta, Wieluń, Wróblew, Zadzim, Zapole, Zduńska Wola, Złoczew), jak i także do wielu dużych miast oraz znanych ośrodków turystycznych i uzdrowiskowych w całym kraju (m.in. Bielsko Biała, Bydgoszcz, Częstochowa, Ełk, Gdynia, Jelenia Góra, Karpacz, Katowice, Kłodzko, Koszalin, Kraków, Kudowa Zdrój, Lublin, Łeba, Mielno, Opole, Piła, Poznań, Radom, Suwałki, Świeradów Zdrój, Toruń, Wałbrzych, Warszawa, Wisła, Wrocław, Zakopane).

Usługi komunikacyjne w mieście świadczą: Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Sieradzu Sp. z o.o., PKS Sieradz Sp. z o.o. oraz prywatni przewoźnicy.

W opinii Urzędu Miasta Sieradza wszystkie osiedla na terenie miasta posiadają dobre połączenia komunikacyjne.

4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Na koniec 2012 roku miasto Sieradz liczyło 43.651 mieszkańców, w tym 23.016 kobiet, które stanowiły 52,7% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w mieście wynosiła 852 osoby na km².

Struktura wiekowa mieszkańców miasta ulegała zmianom. W latach 2010-2012 liczba dzieci i młodzieży systematycznie spadała, podobnie jak liczba osób w wieku produkcyjnym, natomiast z roku na rok rosła liczba osób starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	7.780	7.557	7.440
liczba osób w wieku produkcyjnym	29.119	28.736	28.413
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	7.079	7.456	7.798
ogółem	43.978	43.749	43.651

Dane Urzędu Miasta Sieradza i Głównego Urzędu Statystycznego.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do miasta przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba urodzeń żywych	424	413	376
liczba zgonów	410	393	417
przyrost naturalny	14	20	-41

Dane Urzędu Miasta Sieradza i Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności miasta w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	-228	-230	-117
saldo migracji w ruchu zagranicznym	-5	-19	-14
saldo migracji ogółem	-233	-249	-131

Dane Urzędu Miasta Sieradza i Głównego Urzędu Statystycznego.

Wpływ na spadek liczby dzieci i młodzieży w mieście miała malejąca dzietność rodzin, o czym świadczy stale spadająca liczba urodzeń żywych: z 424 w 2010 r. poprzez 413 w 2011 r. do 376 w 2012 r. Przyczyniła się ona do spadku przyrostu naturalnego z dodatniego w latach 2010-2011 do -41 w 2012 r.

Saldo migracji w latach 2010-2012 nie było korzystne (-233 w 2010 r., -249 w 2011 r., -131 w 2012 r.) i miało wpływ, wraz z malejącą dzietnością rodzin, na stałe zmniejszanie się liczby mieszkańców miasta. Migracja mieszkańców miasta odbywała się przede wszystkim w ruchu wewnętrznym. Przy tym biorąc pod uwagę zarówno migracje wewnętrzne, jak i zagraniczne, z danych wynika, że w analizowanym okresie największa liczba osób opuściła Sieradz w 2011 roku. Saldo migracji zagranicznych było najmniej niekorzystne w 2010 roku, a saldo migracji wewnętrznych w 2012 roku.

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności miasta na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na systematycznie spadającą liczbę dzieci i młodzieży oraz stale zwiększającą się liczbę osób starszych. Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały dopasowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak i seniorów. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie dostosowanie dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

5. SYTUACJA GOSPODARCZA

Miasto Sieradz stwarza korzystne warunki do inwestowania. Dzięki aktywnej polityce miasta na rynku nieruchomości, stworzono pięć Miejskich Stref Gospodarczych, które są zlokalizowane przy drogach krajowych nr 12 i 14 oraz nr 83. W ich obrębie na terenie miasta znajduje się łącznie 171 ha terenów przeznaczonych docelowo na działalność gospodarczą w takich obszarach, jak przetwórstwo rolno-spożywcze i usługi:

- Miejska Strefa Gospodarcza – ul. Jana Pawła II – pow. 46 ha
- Miejska Strefa Gospodarcza – ul. Dzigorzewska – pow. 26 ha
- Miejska Strefa Gospodarcza – ul. Wojska Polskiego – pow. 35 ha
- Miejska Strefa Gospodarcza – ul. Sienkiewicza / Sosnowa (Elewator 1) – pow. 39 ha
- Miejska Strefa Gospodarcza – ul. Borek / Uniejowska – pow. 25 ha.

Ponadto na terenie miasta znajduje się, obejmująca obszar o powierzchni 19,8 ha Podstrefa Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, która jest wyodrębnionym obszarem Rzeczypospolitej Polskiej, gdzie przedsiębiorcy mogą korzystać z pomocy publicznej w formie zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych lub osób fizycznych.

W latach 2010-2012 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w mieście sukcesywnie wzrastała z roku na rok (od 4.235 do 4.283). Jednocześnie rosła liczba podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym, a malała w sektorze publicznym. Dominującymi branżami były: handel i usługi w zakresie napraw, budownictwo oraz przetwórstwo przemysłowe. Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w mieście przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 5. Podmioty gospodarcze w mieście w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba podmiotów w sektorze publicznym	155	152	149
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	4.080	4.106	4.134
liczba podmiotów ogółem	4.235	4.258	4.283

Dane Urzędu Miasta Sieradza.

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w mieście w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2012 roku

sekcja	liczba podmiotów
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	21
górnictwo i wydobywanie	10
przetwórstwo przemysłowe	440
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	14
budownictwo	445
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1.181
transport i gospodarka magazynowa	219
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	104
informacja i komunikacja	107
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	137
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	180
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	370
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	104
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	31
edukacja	176
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	318
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	88
inne sekcje	329

Dane Urzędu Miasta Sieradza i Głównego Urzędu Statystycznego.

Spośród powstałych w Sieradzu w ciągu ostatnich trzech lat przedsiębiorstw, największym zakładem pracy jest zlokalizowane na powierzchni 15 ha Centrum Logistyczne Jeronimo Martins Polska S.A. – właściciela sieci marketów „Biedronka”, w którym zatrudnienie znalazło ponad 300 pracowników.

Rolnictwo nie odgrywa znaczącej roli wśród podmiotów gospodarczych w mieście, choć użytki rolne ogółem obejmują znaczny obszar powierzchni Sieradza. Dane dotyczące struktury gruntów w mieście przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki w 2012 roku

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		3.515
w tym:	grunty orne (w ha)	2.632
	sady (w ha)	38
	łąki i pastwiska (w ha)	845
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		271
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)		1.336

Dane Urzędu Miasta Sieradza.

6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu liczba osób bezrobotnych w mieście Sieradz w latach 2010-2012 wzrastała z roku na rok (z 2.723 w 2010 r. do 2.912 w 2012 r.). Wśród pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, przy czym ich odsetek zwiększał się z roku na rok (50,27% w 2010 r., 50,64% w 2011 r., 52,88% w 2012 r.). Dane szczegółowe na temat osób pozostających bez pracy w mieście przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Bezrobotni w mieście według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na koniec lat 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba bezrobotnych w mieście	2.723	2.753	2.912
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	9,35%	9,58%	10,25%
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	1.369	1.394	1.540
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	50,27%	50,64%	52,88%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu.

O sytuacji na lokalnym rynku pracy mówią również przedstawione w kolejnej tabeli dane na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2010-2012 w powiecie sieradzkim, w województwie łódzkim i w kraju.

Tabela 9. Stopa bezrobocia w powiecie, w województwie i w kraju na koniec lat 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
stopa bezrobocia w powiecie sieradzkim	12,5%	13,2%	13,4%
stopa bezrobocia w województwie łódzkim	12,2%	12,9%	14,0%
stopa bezrobocia w kraju	12,1%	12,4%	12,5%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2010-2011 powiat sieradzki charakteryzował się wyższą, w stosunku do województwa łódzkiego i kraju, stopą bezrobocia. Natomiast w 2012 roku, mimo stałego wzrostu, w powiecie odnotowano jej niższą wartość aniżeli w województwie, chociaż wciąż była wyższa niż średnia krajowa.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w mieście ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2012 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Bezrobotni w mieście na koniec 2012 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

		liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
		ogółem	kobiet	
wiek	18-24 lata	482	266	55,19%
	25-34 lata	837	437	52,21%
	35-44 lata	515	306	59,42%
	45-54 lata	663	375	56,56%
	55-59 lat	336	156	46,43%
	60-64 lata	79	–	–
czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	308	132	42,86%
	1-3 miesiące	596	280	46,98%
	3-6 miesięcy	469	256	54,58%
	6-12 miesięcy	554	293	52,89%
	12-24 miesięcy	540	307	56,85%
	pow. 24 miesięcy	445	272	61,12%

staż pracy	bez stażu	451	257	56,98%
	do 1 roku	399	210	52,63%
	1-5 lat	590	299	50,68%
	5-10 lat	365	201	55,07%
	10-20 lat	500	279	55,80%
	20-30 lat	428	209	48,83%
	30 lat i więcej	179	85	47,49%
wykształcenie	wyższe	406	268	66,01%
	policealne i śr. zawodowe	665	400	60,15%
	średnie ogólnokształcące	411	258	62,77%
	zasadnicze zawodowe	822	351	42,70%
	gimnazjalne i niższe	608	263	43,26%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu.

Na koniec 2012 roku wśród bezrobotnych w mieście największe grupy stanowiły osoby młode w wieku 18-34 lata, często bez doświadczenia zawodowego (w sumie 1.319 osób), osoby pozostające bez pracy przez 1-3 miesiące (596 osób) oraz 6-12 miesięcy (554 osoby), osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (822 osoby) oraz gimnazjalnym i niższym (608 osób).

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 35-44 i 45-54 lata (odpowiednio 59,42% i 56,56%), osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy (61,12%) oraz 12-24 miesiące (56,85%), osób z wykształceniem wyższym (66,01%) i średnim ogólnokształcącym (62,77%).

Z powyższych danych wynika, że programami aktywizującymi osoby bezrobotne z miasta należy objąć przede wszystkim osoby bez stażu pracy lub z krótkim stażem pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy. Nie należy również zapominać o osobach mających za sobą kilkanaście lat pracy, którym powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy.

Ze względu na to, że problem bezrobocia w mieście w największym stopniu osiągał osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym, warto nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób pozostających na rynku pracy bez zatrudnienia, szczególny nacisk należy położyć na doksztalcenie oraz podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie określają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych.

W latach 2010-2012 ich liczba rosła z roku na rok (z 4.036 w 2010 r. do 4.360 w 2012 r.). Tym samym zwiększała się liczba mieszkań (z 15.781 w 2010 r. do 15.855 w 2012 r.), liczba izb (z 59.916 w 2010 r. do 60.353 w 2012 r.), powierzchnia użytkowa mieszkań (z 1.035.777 m² w 2010 r. do 1.048.297 m² w 2012 r.) oraz przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (z 256,63 m² w 2010 r. do 240,43 m² w 2012 r.). Zwiększyła się również przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (z 23,55 m² w 2010 r. do 24,01 m² w 2012 r.). W 2012 roku ponad 98% mieszkań było podłączonych do sieci wodociągowej, blisko 96% było wyposażonych w łazienkę, a prawie 92% posiadało centralne ogrzewanie. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba budynków mieszkalnych w mieście	4.036	4.324	4.360
liczba mieszkań w mieście	15.781	15.806	15.855
liczba izb w mieszkaniach w mieście	59.916	60.053	60.353
powierzchnia użytkowa mieszkań w mieście (w m ²)	1.035.777	1.040.238	1.048.297
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w mieście (w m ²)	256,63	240,57	240,43
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w mieście na 1 osobę (w m ²)	23,55	23,78	24,01
mieszkania wyposażone w wodociąg	15.495	15.520	15.599
mieszkania wyposażone w łazienkę	15.089	15.115	15.194
mieszkania wyposażone w centralne ogrzewanie	14.469	14.495	14.574
mieszkania wyposażone w gaz sieciowy	238	238	243

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2010-2012 liczba mieszkań będących w zasobach gminnych miasta Sieradza ulegała wahaniom (1.084 w 2010 r., 1.111 w 2011 r., 1.104 w 2012 r.). Analogicznie zmieniała się liczba izb oraz powierzchnia użytkowa mieszkań i przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania. Natomiast sukcesywnie wzrastała przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę (od 17,02 m² w 2010 r. do 17,85 m² w 2012 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe miasta w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba mieszkań	1.084	1.111	1.104
liczba izb	3.134	3.190	3.175
powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	50.067	50.799	50.644
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	46,19	45,72	45,87
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	17,02	17,77	17,85

Dane Urzędu Miasta Sieradza.

W 2012 roku liczba nowych budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania (51) w mieście była wyższa niż w latach poprzednich (28 w 2010 roku i 33 w 2011 roku). W całym analizowanym okresie nowe mieszkania komunalne oddano do użytkowania jedynie w 2011 roku (25 mieszkań). Jeśli chodzi o budownictwo niemieszkalne, w analizowanym okresie oddano do użytkowania w sumie 61 budynków, przy czym ich powierzchnia użytkowa zwiększała się z roku na rok. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Nowo oddane mieszkania i budynki niemieszkalne w mieście w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba nowych budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania	28	33	51
liczba nowych mieszkań oddanych do użytkowania	111	37	94
liczba nowych mieszkań komunalnych oddanych do użytkowania	–	25	–
liczba nowych izb oddanych do użytkowania	350	201	395
liczba nowych izb oddanych do użytkowania w mieszkaniach komunalnych	–	48	–
powierzchnia użytkowa oddanych mieszkań (w m ²)	8.912	6.288	10.904
powierzchnia użytkowa oddanych mieszkań komunalnych (w m ²)	–	643	–
liczba nowych budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania	21	19	21
powierzchnia użytkowa budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania (w m ²)	12.749	18.542	33.293

Dane Urzędu Miasta Sieradza i Głównego Urzędu Statystycznego.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	840	808	817
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	7.218	6.988	7.213
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	1.205.140	1.264.596	1.419.265

Dane Urzędu Miasta Sieradza i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2010-2012 wahaniom ulegała w mieście liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy (od 840 w 2010 r., poprzez 808 w 2011 r. do 817 w 2012 r.). Liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych również ulegała wahaniom (od 7.218 w 2010 r., poprzez 6.988 w 2011 r. do 7.213 w 2012 r.). Natomiast wartość przyznanych dodatków sukcesywnie wzrastała (z 1.205.140 w 2010 r., poprzez 1.264.596 zł w 2011 r., do 1.419.265 zł w 2012 r.).

8. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniedbujących obowiązek opieki następczej.

Do głównych przyczyn bezdomności o charakterze społecznym i patologicznym należą: likwidacja państwowych zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, brak miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, brak opieki nad wychowankami domów dziecka kończącymi 18 lat, brak ośrodków dla nosicieli wirusa HIV, zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości. Osobami bezdomnymi, obok tych, którzy są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z miasta świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu. W latach 2010-2012 liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezdomności (oraz liczba osób w tych rodzinach) kształtowała się

następująco: w 2010 roku 27 rodzin (42 osoby), w 2011 roku 19 rodzin (29 osób), w 2012 roku 21 rodzin (30 osób).

9. EDUKACJA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2011/2012 w Sieradzu funkcjonowało 9 przedszkoli (w tym 1 specjalne), 2 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, 1 punkt przedszkolny, 8 szkół podstawowych (w tym 1 specjalna i 1 integracyjna), 5 szkół gimnazjalnych (w tym 1 specjalna) oraz 9 szkół ponadgimnazjalnych. Dane szczegółowe na temat ww. placówek, a także liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Placówki oświatowo-wychowawcze w mieście w roku szkolnym 2011/2012

	nazwa i adres placówki	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
przedszkola i punkty przedszkolne	Przedszkole nr 1 im. Kubusia Puchatka, Sieradz, Plac Wojewódzki 2	1.318	224
	Przedszkole nr 2 im. Krasnala Hałabały, Sieradz, ul. Rycerska 1		
	Przedszkole nr 3 im. Jana Brzechwy, Sieradz, ul. Łokietka 27a		
	Przedszkole nr 4 „Słoneczne Przedszkole”, Sieradz, ul. Piłsudskiego 5a		
	Przedszkole nr 5 im. Misia Uszatka, Sieradz, ul. Jana Pawła II 41		
	Przedszkole nr 6 im. Jasia i Małgosi, Sieradz, ul. Zajęcza 1		
	Przedszkole nr 15, Sieradz, ul. Stacheckiego-Koliby 3		
	Niepubliczne Przedszkole Zgromadzenia Sióstr Urszulanek im. św. Urszuli Ledóchowskiej, Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 123a		
	Punkt Przedszkolny „Fun & Play”, Sieradz, ul. Łokietka 4		

	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka – przedszkole specjalne, 98-200 Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 58		
szkoły podstawowe	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Władysława Reymonta, Sieradz, ul. Kościuszki 14	2.339	279
	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Konopnickiej, Sieradz, ul. 23-go Stycznia 18		
	Szkoła Podstawowa nr 6 im. Janiny Majkowskiej, Sieradz, ul. Uniejowska 199		
	Szkoła Podstawowa Integracyjna nr 8, Sieradz, ul. Szlachecka 11		
	Szkoła Podstawowa nr 9 im. Władysława Łokietka, Sieradz, ul. Władysława Łokietka 55		
	Szkoła Podstawowa nr 10 im. Bolesława Zwolińskiego, Sieradz, Al. Grunwaldzka 10		
	Zespół Szkół Katolickich – Katolicka Szkoła Podstawowa przy Parafii św. Urszuli Ledóchowskiej, 98-200 Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 123a		
	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka – szkoła podstawowa, 98-200 Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 58		
gimnazja	Gimnazjum nr 1 im. 31 Pułku Strzelców Kaniowskich, Sieradz, Al. Grunwaldzka 10	1.059	163
	Gimnazjum nr 2 im. Królowej Jadwigi, Sieradz, ul. Rycerska 4		
	Gimnazjum nr 3 im. Unii Europejskiej, Sieradz, ul. Broniewskiego 30		
	Zespół Szkół Katolickich – Gimnazjum Katolickie przy Parafii św. Urszuli Ledóchowskiej, 98-200 Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 123a		
	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka – gimnazjum, 98-200 Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 58		
szkoły ponadgimnazjalne	I Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Jagiellończyka, 98-200 Sieradz, ul. Żwirki i Wigury 3	brak danych	brak danych
	II Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego, 98-200 Sieradz, ul. Żeromskiego 8		
	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1, 98-200 Sieradz, ul. Piłsudskiego 5		
	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 im. Marii Dąbrowskiej, 98-200 Sieradz, ul. Zamkowa 15		
	Zespół Szkół Katolickich – Liceum Ogólnokształcące, 98-200 Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 123a		
	Liceum Ogólnokształcące Umiejętności Twórczych, 98-200 Sieradz, ul. Mickiewicza 6		

Liceum Ogólnokształcące Społecznego Towarzystwa Oświatowego, 98-200 Sieradz, ul. Bohaterów Września 61		
Centrum Kształcenia Ustawicznego, 98-200 Sieradz, ul. Mickiewicza 4		
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka – szkoła ponadgimnazjalna, 98-200 Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 58		

Dane Urzędu Miasta Sieradza i Starostwa Powiatowego w Sieradzu.

W roku szkolnym 2011/2012 obowiązek szkolny w zakresie gimnazjum 148 uczniów z terenu miasta Sieradza realizowało w Publicznym Gimnazjum Gminy Sieradz im. Jana Pawła II, ul. Armii Krajowej 5, 98-200 Sieradz.

W mieście istnieją również szkoły policealne: Centrum Nauki i Biznesu „ŻAK”, Szkoła Edukacji Innowacyjnej, Szkoła Policealna Samorządu Województwa Łódzkiego w Sieradzu, Centrum Edukacji Zawodowej. Ponadto funkcjonuje Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia oraz 7 szkół językowych.

Oprócz ww. placówek oświatowych w Sieradzu funkcjonują placówki umożliwiające zdobycie wykształcenia na poziomie wyższym. Są to:

- Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Sieradzu,
- Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi – Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Sieradzu,
- Politechnika Łódzka – Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Sieradzu,
- Wyższa Szkoła Kupiecka w Łodzi – Wydział Zamiejscowy w Sieradzu,
- Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Sieradzu.

10. KULTURA

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Główną instytucją kultury w mieście jest Sieradzkie Centrum Kultury. Statutowymi celami jego działania są:

- organizowanie spektakli teatralnych, koncertów;
- organizowanie i wspieranie imprez artystycznych i rozrywkowych;
- organizowanie wystaw artystycznych i wernisaży;
- prowadzenie zajęć i warsztatów artystycznych oraz kół zainteresowań;

- prowadzenie i organizowanie działalności zespołów muzycznych, tanecznych i folklorystycznych;
- promocja kultury Miasta Sieradza i lokalnych twórców ludowych;
- tworzenie, udostępnianie i dokumentowanie dóbr i wartości kultury;
- edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę;
- sprawowanie opieki nad zabytkami;
- wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką;
- tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego;
- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych;
- upowszechnianie wiedzy o kulturze, w tym o kulturze regionalnej;
- organizowanie innych imprez o charakterze kulturalnym.

W strukturze Sieradzkiego Centrum Kultury funkcjonuje również Centrum Informacji Kulturalnej (CIK), którego celem jest promowanie miasta oraz przybliżanie sieradzanom wszelkich informacji na temat życia kulturalnego. CIK zostało utworzone w ramach realizacji projektu rewitalizacji Starego Miasta Sieradza pn. „Od elekcji królów Polski do epoki Internetu – sieradzka starówka historycznym i kulturowym dziedzictwem regionu”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego. Funkcjonowanie CIK będzie dostosowywać się do potrzeb mieszkańców Sieradza, dysponując pomieszczeniem kawiarnianym ze sprzętem telewizyjnym, profesjonalnie wyposażoną salą konferencyjną oraz biurem wyposażonym w trzy stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, spośród których jedno jest przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

Instytucjami, które prowadzą w mieście działalność kulturalną są także: Miejska Biblioteka Publiczna, Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Władysława Broniewskiego, Biblioteka Pedagogiczna, Powiatowy Ośrodek Kultury, Spółdzielczy Dom Kultury, Zespół Placówek Wychowania Pozaszkolnego, Biuro Wystaw Artystycznych i Muzeum Okręgowe w Sieradzu.

Dane szczegółowe na temat funkcjonujących w mieście placówek kulturalnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Placówki kulturalne w mieście w 2012 roku

nazwa placówki	adres placówki
Sieradzkie Centrum Kultury (Miejski Dom Kultury, Teatr Miejski)	ul. Dominikańska 19, 98-200 Sieradz
Centrum Informacji Kulturalnej w Sieradzu (CIK)	ul. Rynek 18, 98-200 Sieradz
Spółdzielczy Dom Kultury Sieradzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej	Aleja Pokoju 11c, 98-200 Sieradz
Zespół Placówek Wychowania Pozaszkolnego (Młodzieżowy Dom Kultury i Międzyszkolny Ośrodek Sportowy)	ul. Tysiąclecia 3, 98-200 Sieradz
Biuro Wystaw Artystycznych	ul. Kościuszki 3, 98-200 Sieradz
Muzeum Okręgowe	ul. Dominikańska 2, 98-200 Sieradz
Miejska Biblioteka Publiczna	ul. Polna 36a, 98-200 Sieradz
Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Władysława Broniewskiego	ul. Żwirki i Wigury 4, 98-200 Sieradz
Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu	ul. Jagiellońska 2, 98-200 Sieradz

Dane Urzędu Miasta Sieradza.

Zatrudnienie w placówkach kultury należących do miasta Sieradz wynosiło w 2012 r. łącznie 27 osób, w tym 16 osób (13,75 etatu) było zatrudnionych w Sieradzkim Centrum Kultury oraz 11 osób (9,8 etatu) w Miejskiej Bibliotece Publicznej wraz z jej trzema filiami.

Do najważniejszych i najbardziej popularnych kulturalno-oświatowych imprez organizowanych cyklicznie na terenie miasta Sieradza należą:

- **Dni Sieradza** – rozpoczynający się 29 maja, w dniu św. Urszuli Ledóchowskiej doroczny cykl imprez kulturalnych i rekreacyjnych, wśród których jest m.in. „**Jarmark Urszulański**”, koncerty, seanse filmowe, prezentacje artystyczne, gry i zabawy plenerowe, turnieje i zawody sportowo-rekreacyjne;
- **Sieradz Open Hair Festival** – impreza inspirowana osobowością pochodzącego z Sieradza sławnego paryskiego fryzjera Antoine’a Cierplikowskiego (autora modnej w latach 30-tych XX w. fryzury „na chłopczycę”), jedyne tego typu wydarzenie w Polsce, gromadzące najlepszych stylistów z całego świata, młodych adeptów sztuki fryzjerskiej i amatorów;
- **Sieradzka Konferencja Kosmiczna** z towarzyszącymi wystawami i konkursami – coroczna impreza popularnonaukowa i kulturalna, upamiętniająca postać urodzonego w Sieradzu światowej sławy uczonego Arego Szternfelda, twórcy podstaw kosmonautyki;

- **Sieradzka Kuźnia Kabaretowa** – otwarty przegląd polskiej sceny kabaretowej z Turniejem Finałowym w Teatrze Miejskim;
- **Ogólnopolski Festiwal Poezji Śpiewanej „Dopóki jestem uśmiechem, słowem, gestem”** – turniej młodych talentów piosenki dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, studentów i dorosłych (soliści i zespoły);
- **Festiwal „Muzyka w dawnym Sieradzu”** – październikowy cykl prestiżowych koncertów prezentujących przez trzy dni muzykę o najwyższych walorach artystycznych;
- **Sieradzki Festiwal Muzykujących Rodzin** – organizowana przez Towarzystwo Muzycznego „Fermata” w Sieradzu kwietniowa impreza, w której uczestniczą zespoły instrumentalne, wokalne i wokально-instrumentalne (repertuar dowolny z wyłączeniem utworów o charakterze biesiadno-weselnym);
- **Przegląd Twórczości Seniorów** – wyszukiwanie talentów i prezentacja różnorodnych form artystycznych (chóry, ludowe zespoły śpiewacze, kapele biesiadne, zespoły wokalne lub wokально-instrumentalne, teatry obrzędowe, kabarety, soliści, gawędziarze)

oraz „Bazar Artystyczny”, Miejski Turniej Sztuki Recytatorskiej, Prezentacje Miniatur Skrzypcowych, „Sieradzki Jarmark Adwentowy”, Sieradzkie Prezentacje Plastyczne, Sieradzkie Spotkania Taneczne, „Sieradzkie Wrota Czasu”, Spotkania z Kulturą Ludową, „Wieczór Sobótkowy” i inne.

11. SPORT I REKREACJA

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

Institucją, która w mieście realizuje zadania w zakresie kultury fizycznej, sportu i rekreacji jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (MOSiR) w Sieradzu. W ramach prowadzonej działalności MOSiR realizuje zadania upowszechniania kultury fizycznej, sportu i rekreacji w mieście w oparciu o obiekty rekreacyjno-sportowe, do których należą:

- Zespół sportowo-rekreacyjny przy ul. Sportowej, w tym: 3 boiska piłkarskie, bieżnia i urządzenia lekkoatletyczna, 6 kortów tenisowych, 2 boiska do siatkówki plażowej,

boisko do koszykówki, hala sportowa, sauna, siłownia oraz zaplecze hotelowe z 32 miejscami noclegowymi,

- Hala sportowa przy ul. Mickiewicza (wraz z sauną i siłownią),
- Hala sportowa przy ul. Łokietka,
- Ośrodek Wypoczynkowy Sieradz Męka (60 miejsc noclegowych), w tym: boisko do gier zespołowych, basen kąpielowy, staw do wędkowania,
- Centrum Edukacji Ekologicznej przy ul. Portowej

Obok MOSiR do instytucji prowadzących w Sieradzu działalność w zakresie sportu i rekreacji zaliczają się również kluby sportowe oraz Zespół Placówek Wychowania Pozaszkolnego, w skład którego wchodzi Międzyszkolny Ośrodek Sportowy zajmujący się upowszechnianiem sportu i kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży. Łącznie w 2012 roku na terenie miasta było 7 obiektów sportowo-rekreacyjnych.

Ogromną popularnością wśród mieszkańców miasta cieszą się cykliczne imprezy sportowe i rekreacyjne, wśród których należy wymienić:

- Biegi Ulicami Sieradza – jedna z najstarszych w Polsce cyklicznych imprez tego rodzaju, organizowana od 1960 r.,
- Rajd Ekologiczny „Tropami Przyrody”,
- Rajd „Sieradzkiego Szwedaczka” Szlakiem Walk nad Wartą 1939 roku,
- Rajd „Święto Roweru”,
- Międzynarodowy „Mikołajkowy” Turniej Piłki Koszykowej Dziewcząt,
- Otwarte Mistrzostwa Sieradza w Piłce Siatkowej,
- Memoriał Piłki Siatkowej im. Piotra Kałuziaka,
- Wagowe Mistrzostwa Polski Seniorów w Kyokushinkai,
- Mistrzostwa Polski Geodetów w Tenisie,
- Ogólnopolski Turniej Tenisa Optyków,
- Ogólnopolski Turniej „Lato Sieradzkie” w zapasach – styl wolny,
- Ogólnopolski Turniej Piłki Nożnej Kobiet,
- Halowe Mistrzostwa Okręgu Sieradzkiego w Piłce Nożnej,
- Turniej Grand Prix Sieradza w Halowej Piłce Nożnej,
- Turniej Halowej Piłki Nożnej im. Ryszarda Golana,
- Turniej Halowej Piłki Nożnej Dzikich Drużyn „Razem Razniej”.

12. TURYSTYKA

Miasto Sieradz, zajmujący obszar środkowej części Kotliny Sieradzkiej, nad rzeką Wartą, jest atrakcyjne turystycznie. Chociaż te okolice mają charakter równinny, to nie brak malowniczych krajobrazów. Główną atrakcją regionu jest przyroda Doliny Warty, będącej miejscem bytowania wielu gatunków ptaków. Walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz czyste środowisko naturalne zachęcają do pieszych wędrówek i rowerowych wycieczek. Turyści mają do wyboru trasy o różnej długości i stopniu trudności, przy których nie brak także zabytków architektury. Wędrujący szlakami pieszymi miłośnicy historii, którzy wybiorą się z Sieradza do pobliskich miejscowości, napotkają liczne dworki szlacheckie i ślady powstania styczniowego.

Przez Sieradz przechodzą trzy piesze szlaki turystyczne:

- **Szlak walk nad Wartą 1939 r.** (kolor niebieski, długość 55 km) – przebieg: Warta – Glinno – Pierzchnia Góra – Kamionacz – Grądy – Mnichów – Męka – Woźniki – Podłężyce – Strońsko – Pstrokonie – Korzeń – Strumiany – Burzenin,
- **Szlak dworków Ziemi Sieradzkiej** (kolor niebieski, długość 47 km) – przebieg: Sieradz – Jezioro – Dąbrówka – Dąbrowa Wielka – Kozy – Dębołęka – Tumidaj – Złotowizna – Kliczków Wielki – Kliczków Mały – Orzeł Biały – Jasionna – Wrząca – Gzików – Błaszki,
- **Szlak im. Władysława St. Reymonta** (kolor zielony, długość 34 km) – przebieg: Warta – Małków – Gołuchy – Tubądzin – Inczew – Sędzice – Kobierzycko – Ocina – Wróblew – Dąbrówka Zgniła – Mantyki – Charłupia Wielka – Kłocko – Sieradz.

Przez miasto przebiega również **szlak rowerowy „Sieradzka eSka”** (kolor żółty, długość 132 km), który łączy Wartę przez Sieradz z Klonową, a jego to nazwa pochodzi od krętej drogi. Jest to bardzo efektowna trasa, łącząca pomniki historii z bogactwem flory i fauny. Ponadto w obrębie miasta Sieradza wytyczone zostały następujące **ścieżki rowerowe**:

- Osiedle Broniewskiego – ulica Jana Pawła II – plac Wojewódzki – ulica Ogrodowa,
- Osiedle Broniewskiego – ulica Piłsudskiego,
- Osiedle Broniewskiego – aleja Pokoju – ulica Polna – ulica Leszka Czarnego,
- Osiedle Broniewskiego – ulica Zajęcza – ulica Targowa – ulica Krakowskie Przedmieście – ulica Wierzbowa,

- Rynek Starego Miasta – ulica Dominikańska – ulica Warszawska – ulica Sienkiewicza – park im. Adama Mickiewicza,
- Rynek Starego Miasta – ulica Kościuszki – ulica Żwirki i Wigury – ulica Toruńska – park Staromiejski,
- Ulica Kościuszki – ulica Sienkiewicza – park Staromiejski

W Sieradzu jest wiele obiektów zabytkowych, zarówno o charakterze świeckim, jak i sakralnym, świadczących o bogatej przeszłości miasta, które w ciągu wieków odgrywało znaczącą rolę w życiu kraju, jako ośrodek kasztelański, książecki, starościński, wojewódzki. Do najciekawszych zabytków architektury i urbanistyki związanych z historią miasta zaliczają się:

- **Park Kulturowy „Wzgórze Zamkowe”** – obejmujący zespół przestrzenny grodu, zamku i podzamcza, z pozostałościami romańskiej XIII-wiecznej ceglanej rotundy grodowej; od XIV w. na wzgórzu istniał murowany zamek królewski (starościński) rozebrany w końcu XVIII w., fragmenty zamkowych drzwi wmurowano w fasadę Kolegiaty pw. Wszystkich Świętych;
- **staromiejski Rynek** ze średniowiecznym układem przestrzennym, XIX-wieczną pompą i piętrowymi kamieniczkami z przełomu XIX i XX w. oraz ul. Dominikańska, Kolegiacka i Warszawska z zabytkowymi kamieniczkami;
- **Dawny Zajazd** (obecnie siedziba Biura Wystaw Artystycznych) – budynek przy ul. Kościuszki, wzniesiony w XIX w. na potrzeby zajazdu pocztowego;
- **Teatr Miejski** (siedziba Sieradzkiego Centrum Kultury) – dawne stajnie pocztowe, w 1874 r. przebudowane na salę teatralną;
- **„Kamienica Pojagiellońska”** (siedziba Muzeum Okręgowego) u zbiegu ulic Zamkowej i Dominikańskiej – najstarsza kamienica w Sieradzu powstała w końcu XVI lub na początku XVII w.;
- **„Dom Kata”** przy ul. Ogrodowej – budynek powstały w końcu XVIII bądź na przełomie XVIII i XIX wieku, z wykorzystaniem w murach reliktu XIV-wiecznej baszty z piwnicami i niewielkiego odcinka miejskiego muru obronnego;
- **Dworek Modrzewiowy** w parku Staromiejskim – wzniesiony w XIX w. we wsi Wrząca jako dom zarządcy, w 1863 r. służył jako szpital powstańczy, w latach 60-tych XX w. został przeniesiony do Sieradza;
- **Sieradzki Park Etnograficzny** (Oddział Muzeum Okręgowego) przy ul. Grodzkiej – obejmujący m.in. „Dom Tkacza” z drugiej połowy XIX w. o konstrukcji zrębowej

z bali (przeniesiony ze Zgierza), XIX-wieczną chałupę szerokofrontową z Sieradza-Męki, zagrodę rzeźbiarza Szczepana Muchy ze wsi Szale, stodołę z Rudy, obórkę z wozownią ze wsi Wiertelaki, „kumorę” z Brąszewic Zabrodzia;

- **Kolegiata pw. Wszystkich Świętych** – gotycki kościół farny z 1370, przebudowany w XVII w.;
- **Kościół rektorski pw. św. Stanisława** – poddominikański, ceglany, pierwotnie gotycki, wzniesiony w latach 1233-1245 w ramach dominikańskiego zespołu klasztorowego (użytkowanego obecnie przez ss. urszulanki szare), przebudowany na początku XVIII w.;
- **Kościół pw. św. Ducha** – drewniany kościół cmentarny o konstrukcji zrębowej, pierwotnie wzniesiony w 1416 r. na Przedmieściu Warckim, a w 1853 r. przeniesiony na cmentarz parafialny;
- **Kościół pw. św. Wojciecha Biskupa i Męczennika** (Sieradz-Męka) – pierwotnie budowla drewniana o konstrukcji zrębowej wzniesiona przed 1679 r., następnie obmurowana cegłą, z wieżą dobudowaną w latach 1945-1958, obok kościoła pomnik przyrody – „dąb św. Wojciecha”;
- **Kościół garnizonowy pw. Chrystusa Odkupiciela i Najświętszego Imienia Maryi** – poewangelicki, wzniesiony w latach 1889-1897;
- **Cmentarz katolicki** z grobami powstańców 1863 r., żołnierzy września 1939 r. oraz sławnego paryskiego fryzjera Antoine’a Cierplikowskiego (autora modnej w latach 30-tych XX w. fryzury „na chłopczyce”);
- **Cmentarz żydowski** – założony w 1804 r., jeden z najstarszych w Polsce (obok krakowskiego i warszawskiego);
- **Dawna synagoga** – murowany budynek przy ul. Wodnej, zbudowany w latach 1819-1824.

Ponadto w południowej części miasta, u zbiegu ulic Krakowskie Przedmieście, Oksińskiego, Spacerowej, Krasawnej i Browarku znajduje się **Poświętna Górka** – wzniesienie na którym archeolodzy odkryli starożytną ceramikę, resztki chaty wczesnośredniowiecznej, fragmenty wodociągu drewnianego z przełomu XVII i XVIII w. i wiele drobnych przedmiotów (naczynia, monety). Na Poświętnej Górze od XIII do XIX w. stał drewniany kościół kryty gontem, rozebrany podczas wojen napoleońskich, a następnie neobarokowy pałac, spalony w 1945 r.

Baza noclegowa miasta obejmuje zaledwie kilka turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania. Podczas gdy w 2010 r. roku funkcjonowało w Sieradzu 5 obiektów tego

typu, to corocznie ich liczba zmniejszała się i w efekcie w 2012 było ich już tylko 3. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 17. Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w mieście w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
obiekty noclegowe zbiorowego zakwaterowania	5	4	3
liczba miejsc noclegowych	179	115	110
liczba udzielonych noclegów turystom krajowym	14.518	9.983	9.863
liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym	304	385	347

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 18. Obiekty noclegowe w mieście w 2012 roku

nazwa obiektu	adres
Hotel „Trax”	Sieradz, ul. Sportowa 1
Hotel przy Centrum Edukacji Ekologicznej	Sieradz, ul. Portowa 2
Motel „Pod Modrzewiem”	Sieradz ul. Parkowa 3

Dane Urzędu Miasta Sieradza.

Wraz z malejącą liczbą turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w całym analizowanym okresie z roku na rok zmniejszała się liczba miejsc noclegowych oraz liczba udzielonych noclegów. Jednocześnie, choć w 2012 r. liczba noclegów udzielonych gościom zagranicznym co prawda zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego, to jednak (jako jedyny z badanych wskaźników) wzrosła w stosunku do początku okresu. Jest to pozytywna tendencja, którą można tłumaczyć utrzymującym się zainteresowaniem organizowanych w mieście imprez o zasięgu międzynarodowym (jak np. Sieradz Open Hair Festival).

Konstatując skromną ofertę noclegową w mieście trzeba zauważyć, że uzupełniają ją kwatery prywatne i apartamenty do wynajęcia (np. „Hero Hostel”), pokoje gościnne przy różnych instytucjach, a także sezonowy Ośrodek Wypoczynkowy MOSiR w Sieradzu-Męce. Ponadto już poza granicami miasta, ale w bliskiej od niego odległości znajdują się bardzo liczne placówki agroturystyczne i zajazdy (np. w miejscowościach Smardzew, Stawiszce, Tumidaj).

13. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w Sieradzu została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. W sumie do analizy przedłożono 13 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub, w przypadku ich braku, dyrektorów – z następujących placówek oświatowo-wychowawczych:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Władysława Reymonta,
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Konopnickiej,
- Szkoła Podstawowa nr 6 im. Janiny Majkowskiej,
- Szkoła Podstawowa Integracyjna nr 8,
- Szkoła Podstawowa nr 9 im. Władysława Łokietka,
- Szkoła Podstawowa nr 10 im. Bolesława Zwolińskiego,
- Gimnazjum nr 1 im. 31 Pułku Strzelców Kaniowskich,
- Gimnazjum nr 2 im. Królowej Jadwigi,
- Gimnazjum nr 3 im. Unii Europejskiej,
- I Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Jagiellończyka,
- II Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 im. Marii Dąbrowskiej,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka.

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że wszystkie placówki zatrudniają pedagoga, 12 placówek zapewnia opiekę pielęgniarki, z kolei 10 placówek zatrudnia psychologa, a 4 oferują wsparcie logopedy (Szkoła Podstawowa nr 4, Szkoła Podstawowa Integracyjna nr 8, Gimnazjum nr 3, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy). Natomiast w żadnej z ankietowanych placówek nie jest zatrudniony doradca zawodowy.

Zdecydowana większość (10) placówek prowadzi na swoim terenie dożywianie uczniów, przy czym niektóre z nich (4) widzą konieczność objęcia nim większej liczby uczniów.

Możliwość korzystania z sali gimnastycznej i internetu dają wszystkie placówki. Przedstawiciele tylko jednej placówki (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2) zauważyli trudności z dojazdem uczniów na zajęcia, które wynikają ze zbyt małej liczby autobusów.

Tylko w dwóch szkołach istnieją klasy integracyjne (Szkoła Podstawowa Integracyjna nr 8, Gimnazjum nr 2).

Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać zróżnicowanych tematycznie kół zainteresowań, m.in. przedmiotowych, teatralnych, fotograficznych, językowych, muzycznych, plastycznych, informatycznych, sportowych, turystycznych, tanecznych. Wszystkie placówki prowadzą zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich organizowane są zajęcia wyrównawcze (13 szkół), korekcyjno-kompensacyjne (8), socjoterapeutyczne (6), psychoterapeutyczne (5), logopedyczne (5) oraz rewalidacyjne i relaksacyjno-koncentracyjne.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, na dwa sposoby, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na bezrobocie i ubóstwo, które pociągają za sobą problemy materialne.

Z kolei trudna sytuacja materialna wiąże się z występującymi w domu dysfunkcjami, takimi jak nadużywanie alkoholu przez rodziców, ich niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą, przemocą w rodzinie, złymi postawami wychowawczymi, brakiem odpowiedniego zainteresowania dzieckiem. Konsekwencją jest pozostawienie dziecka samemu sobie – bez opieki i z ograniczonymi szansami na dostęp do alternatywnych form spędzania wolnego czasu, co sprzyja szerzeniu się zachowań destruktywnych.

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, respondenci stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawiera poniższa tabela.

Tabela 19. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z miasta

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	występuje (liczba ujawnionych przypadków)	nie występuje
sięganie po alkohol	9	
sięganie po narkotyki	3	
palenie papierosów	10	
ucieczki z domu	3	
kradzieże	5	
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	10	
autoagresja	5	
przestępczość ujawniona	3	
niszczenie mienia szkolnego	7	
udział w grupach negatywnych	4	
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	11	
przemoc w rodzinie	9	
zaniedbanie przez dom	10	
wykorzystywanie seksualne		X

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli: problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego, zaniedbanie przez dom, stosowanie agresji i przemocy w grupie rówieśniczej oraz w domu rodzinnym, sięganie przez uczniów bądź ich rodziców po papierosy i alkohol. Nie stwierdzono wypadków wykorzystywania seksualnego.

Obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców

Ankietowani identyfikowali również obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców.

Najczęściej podkreślali potrzebę wnikliwego przyglądania się sytuacji rodzinnej – monitorowania sytuacji materialnej rodzin, dysfunkcyjności rodzin, a w szczególności występowania przemocy i uzależnień w rodzinach, sposobu wypełniania przez rodziców funkcji opiekuńczo-wychowawczej, stosowanych przez rodziców metod wychowawczych, akceptacji dzieci niepełnosprawnych w rodzinie.

Działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Określając działania profilaktyczne i naprawcze, które należałoby przeprowadzić w szkołach, badani stwierdzili zapotrzebowanie na potrzebę wsparcia rodzin poprzez działania skierowane do uczniów i ich rodziców. Wśród nich wymieniono przeciwdziałanie agresji, kształtowanie nawyków zdrowego stylu życia oraz trening umiejętności wychowawczych i pedagogizację rodziców.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

W opinii przedstawicieli 11 ankietowanych placówek, współpraca nauczycieli z rodzicami jest zadowalająca. Odmienne zdanie wyrazili ankietowani z 2 szkół (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy).

W ramach podejmowanej współpracy odbywają się zebrania, prowadzone są rozmowy i konsultacje, pogadanki, prelekcje, organizowane są spotkania z ekspertami, wizyty domowe oraz utrzymywany jest indywidualny kontakt z rodzicami, m.in. poprzez rozmowy telefoniczne i internet. Współpraca ta dotyczy także udziału rodziców w imprezach integracyjnych i uroczystościach szkolnych.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Przedstawiciele 12 badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca (odmiennego zdania był tylko przedstawiciel Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2).

Do podmiotów, z którymi szkoły utrzymywały kontakt zaliczono: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sieradzkie Centrum Kultury, świetlice środowiskowe, Sąd Rejonowy, kuratorów, Komendę Powiatową Policji, Straż Miejską, Urząd Miasta, Centrum Edukacji Ekologicznej, Muzeum Okręgowe, Biuro Wystaw Artystycznych, Ośrodek Ruchu Drogowego, Straż Pożarną, Powiatową Bibliotekę Publiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz organizacje pozarządowe.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Postulat ten dotyczył głównie tworzenia nowych miejsc spotkań dla dzieci i młodzieży oraz zwiększenia dostępności dóbr kultury. W tym kontekście ankietowani

podkreślali również potrzebę sprawowania większej kontroli nad formami spędzania czasu przez osoby nieletnie.

Wśród innych potrzeb dzieci i młodzieży ankietowani wskazali na konieczność dalszego wspierania uczniów pochodzących z rodzin dotkniętych problemami społecznymi, w tym ubóstwem, oraz zwiększenia instytucjonalnego wsparcia rodzin niewydolnych wychowawczo.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w mieście, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na możliwość zagospodarowania czasu wolnego poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, m.in. związanych z profilaktyką (jak np. Międzyszkolny Konkurs Profilaktyczny). Podkreślali również potrzebę wsparcia psychologicznego dla uczniów oraz korzyści płynące z prowadzenia zajęć profilaktycznych i pedagogizacji rodziców. W tym kontekście postulowano utworzenie grupy wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych.

14. OCHRONA ZDROWIA

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców miasta ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej działających na jej terenie. W związku z tym w poniższej tabeli przedstawiono, jako reprezentatywne dla miasta, dane za 2012 rok uzyskane z Samodzielnego Publicznego ZOZ im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu.

Tabela 20. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z miasta w 2012 roku

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
nowotwory	5
niedokrwistości	264
choroby tarczycy	76

cukrzyca	22
niedożywienie	95
otyłość	232
zaburzenia odżywiania	17
upośledzenie umysłowe	30
padaczka	22
dziecięce porażenie mózgowe	16
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	95
choroba nadciśnieniowa	29
alergia – dychawica oskrzelowa	335
alergie pokarmowe	253
alergie skórne	210
zniekształcenia kręgosłupa	372
choroby układu moczowego	149
wady rozwojowe układu nerwowego	9
wady rozwojowe układu krążenia	21
wady rozwojowe narządów płciowych	14
wady rozwojowe – aberracje chromosomowe	5
wady rozwojowe – inne	7
zaburzenia rozwoju	38
w tym:	
zaburzenia rozwoju fizycznego	23
zaburzenia rozwoju psychomotorycznego	15
trwałe uszkodzenia narządu ruchu	1
inne schorzenia wymagające opieki czynnej	50

Dane SP ZOZ im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu.

Tabela 21. Schorzenia ludności miasta w wieku 19 lat i więcej w 2012 roku

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
gruźlica	-
nowotwory	80
choroby tarczycy	199
cukrzyca	211
niedokrwistość	143
choroby obwodowego układu nerwowego	469
choroby układu krążenia	818
w tym:	
przewlekła choroba reumatyczna	46
choroba nadciśnieniowa	506
choroby naczyń mózgowych	63
niedokrwienność serca (w tym przebyty zawał serca)	176
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	208
przewlekłe choroby układu trawiennego	355

choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	466
inne schorzenia wymagające opieki czynnej	183

Dane SP ZOZ im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu.

W 2012 roku pod opieką Samodzielnego Publicznego ZOZ im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu było 2.280 dzieci i młodzieży oraz 6.732 osoby dorosłe z miasta.

U największej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym stwierdzono alergię (dychawicę oskrzelową – 335 osób, pokarmowe – 253, skórne – 210), zniekształcenia kręgosłupa (372), a także niedokrwistości (264) i otyłość (232). Dorośli z kolei najczęściej zmagali się z chorobami układu krążenia (818 osób), chorobami obwodowego układu nerwowego (469), chorobami układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (466), przewlekłymi chorobami układu trawiennego (355).

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi.

Tabela 22. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z miasta w 2012 roku

forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego po raz pierwszy (dzieci do lat 3)	104
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego następnym razem (dzieci do lat 3)	883
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych po raz pierwszy (dzieci do 1. roku życia)	brak danych
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych następnym razem (dzieci do lat 3)	361
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	818
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	702

Dane SP ZOZ im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu.

W 2011 roku poradami profilaktycznymi lekarzy rodzinnych SP ZOZ im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu po raz pierwszy i następnym razem zostało objętych odpowiednio 104 i 883 dzieci do lat 3.

Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto natomiast zgodnie z programem badań profilaktycznych 702 dzieci i młodzieży, spośród 818 osób podlegających badaniu.

15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i, podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwie piętno na jej funkcjonowaniu.

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Sieradzu, rejon miasta Sieradza jest najbardziej zagrożonym pod względem bezpieczeństwa obszarem powiatu sieradzkiego. Na terenie miasta w 2012 roku miało miejsce 59,6% ogólnej liczby przestępczości odnotowanej w powiecie, w tym 60,4% ogólnej liczby stwierdzonych przestępstw o charakterze kryminalnym. Przy tym należy zauważyć, że w poprzednim roku ten odsetek był nieco wyższy i wynosił odpowiednio 61,3% i 67,8%.

Natomiast udział miasta Sieradza w zakresie odnotowanej w powiecie przestępczości nieletnich był zdecydowanie mniejszy. W 2012 roku w Sieradzu 35 nieletnich sprawców popełniło 112 czynów karalnych, co stanowiło odpowiednio 34,3% i 32,57% w stosunku do powiatu. W tym zakresie należy stwierdzić znaczną poprawę sytuacji w stosunku do roku poprzedniego, kiedy odnotowano w Sieradzu 54 nieletnich sprawców, którzy dopuścili się 188 czynów karalnych, co stanowiło odpowiednio 47,37% i 60,45% w stosunku do powiatu sieradzkiego.

Tabela 23. Dane na temat wypadków i kolizji drogowych w mieście w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
wypadki drogowe	15	28	30
zabici	2	3	4
ranni	14	32	30
kolizje	475	403	449

Dane Komendy Powiatowej Policji w Sieradzu.

Największa liczba wypadków drogowych w 2012 roku miała miejsce na ulicy Jana Pawła II, gdzie w 6 wypadkach zginęły 3 osoby i 3 osoby zostały ranne. Niebezpiecznie było również na ulicach Armii Krajowej, Sienkiewicza, Wojska Polskiego, P.O.W. i Alei Grunwaldzkiej. Szczegółowe dane na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Ulice w mieście na których odnotowano najwięcej wypadków w 2012 roku

ulica	liczba wypadków	liczba zabitych	liczba rannych
Jana Pawła II	6	3	3
Armii Krajowej	5	0	5
Sienkiewicza	4	0	5
Wojska Polskiego	3	0	4
P.O.W.	2	1	1
Aleja Grunwaldzka	2	0	3

Dane Komendy Powiatowej Policji w Sieradzu.

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Sieradzu w 2012 roku podejmowali szereg interwencji dotyczących szeroko rozumianego bezpieczeństwa, zarówno w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu, jak również najczęściej popełnianych przez mieszkańców Sieradza wykroczeń w zakresie ruchu drogowego.

Według danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Sieradzu, w 2012 roku kuratorzy prowadzili w stosunku do mieszkańców miasta Sieradza:

- nadzory w odniesieniu do 133 osób w 61 sprawach,
- dozory wobec 230 osób w 249 sprawach.

16. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w mieście Sieradz wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich w szczególności: ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa

o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

MOPS w Sieradzu prowadzi Miejskie Centrum Pomocy Społecznej, w ramach którego funkcjonują:

- Dom Dziennego Pobytu,
- Ośrodek Adaptacyjny,
- Jadłodajnia,
- Świetlica środowiskowa „Promyk”,
- Świetlica środowiskowa „Monice” (do 31.12.2012 r.),
- Świetlica środowiskowa „U żaków”,
- Grupy samopomocowe,
- Gabinet rehabilitacji ruchowej.

W strukturze MOPS w Sieradzu działa także Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi Warsztat Terapii Zajęciowej. Do 31.12.2012 r. funkcjonował Klub Integracji Społecznej.

Na koniec 2012 roku kadrę MOPS-u stanowiło 81 osób, w tym 22 pracowników socjalnych. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku oraz potrzeb w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Stan zatrudnienia w MOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	9	0
pracownicy socjalni	22	2
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	0	0
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0
pozostali pracownicy	50	3,5

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Zgodnie z zapisem ustawy o pomocy społecznej każdy ośrodek ma obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2012 roku wymóg ten był spełniony w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieradzu i wynosił 1.984 mieszkańców na 1 pracownika socjalnego. Postulowano zwiększenie zatrudnienia o 5,5 etatu, w tym o 2 pracowników socjalnych.

Tabela 26. Wykształcenie kadry MOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób		
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni	
wykształcenie	wyższe kierunkowe		9	11
	wyższe niekierunkowe		0	0
	średnie kierunkowe		0	11
	średnie niekierunkowe		0	0
	zawodowe i niższe		0	0
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	5	1
		w trakcie realizacji	0	0
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	0	11
		w trakcie realizacji	0	0
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej		2		
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny		1		
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny		5		

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Na koniec 2012 roku wykształcenie wyższe posiadało 20 osób z kadry MOPS-u, w tym 11 pracowników socjalnych, a wykształceniem średnim kierunkowym legitymowało się 11 pracowników socjalnych. Ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej miało 6 osób, w tym 1 pracownik socjalny. Specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiadało 11 osób, a specjalizację II stopnia 2 osoby, wszyscy byli pracownikami socjalnymi. Podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej zainteresowane były 2 osoby, podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego była zainteresowana 1 osoba z kadry MOPS-u, a specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego 5 osób.

Prawo do wsparcia udzielanego przez MOPS i Urząd Miasta mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych.

Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 539 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 623 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W wykonywaniu zadań MOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi miasta, innymi jednostkami organizacyjnymi miasta, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez MOPS na realizację zadań w latach 2010-2012.

Tabela 27. Środki finansowe wydatkowane przez MOPS na pomoc mieszkańcom miasta w latach 2010-2012

wielkość wydatków	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ogółem	15.966.309,76	16.004.408,22	15.979.549,10
w tym na świadczenia pomocy społecznej	2.816.105,77	2.709.175,74	2.940.922,10
w tym na świadczenia rodzinne	9.248.126,87	9.184.560,19	9.105.786,47
na zadania własne miasta	6.404.165,66	6.543.906,67	6.601.336,14
na zadania zlecone miastu	9.562.144,10	9.460.501,55	9.378.212,96

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

W latach 2010-2012 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez MOPS na pomoc mieszkańcom miasta corocznie zmniejszała się. Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych. W ich ramach największe sumy wydatkowano na realizację świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. Zdecydowanie mniej środków przeznaczano natomiast na realizację zadań własnych. Wśród nich przeważały środki przyznawane na zasiłki stałe, zasiłki celowe i w naturze, posiłek (w tym dożywianie dzieci) oraz zasiłki okresowe.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców miasta objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2010-2012.

Tabela 28. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1.640	1.431	1.390
liczba rodzin	1.140	996	914

liczba osób w rodzinach	2.858	2.337	2.121
udział osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności miasta	6,5%	5,3%	4,8%

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w mieście w latach 2010-2012 spadała z roku na rok (z 2.858 osób w rodzinach w 2010 r. do 2.121 w 2012 r.). Zmniejszał się również udział beneficjentów systemu w ogóle ludności miasta (z 6,5% w 2010 r. do 4,8% w 2013 r.).

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w mieście w 2012 roku.

Tabela 29. Struktura wiekowa odbiorców pomocy społecznej w mieście w 2012 roku

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach
0-16 lat	654
17-21 lat	169
22-30 lat	226
31-40 lat	309
41-50 lat	299
51-60 lat	348
61-70 lat	171
71 lat i więcej	-

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Tabela 30. Struktura beneficjentów pomocy społecznej w mieście ze względu na aktywność zawodową w 2012 roku

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 roku życia według decyzji administracyjnych
pracuje	120
pracuje dorywczo	145
nie pracuje	301
studiuje	11
uczy się	54
na rencie	94
na emeryturze	122
na zasiłku dla bezrobotnych	36
bezrobotny bez prawa do zasiłku	476

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców miasta objętych przez MOPS pomocą społeczną w 2012 roku wykazała, że największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do 16 lat (654 osoby). Ci spośród nich, którzy bezpośrednio korzystali ze wsparcia, otrzymywali pomoc głównie w postaci posiłku (świadczonego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”), odzieży i obuwia, brali także udział w zajęciach świetlic środowiskowych, spotkaniach okolicznościowych i wyjazdach letnich. Znacznie mniejsze, choć spore, grupy reprezentowały osoby w wieku 51-60 lat (348 osób), 31-40 lat (309 osób) oraz 41-50 lat (299 osób).

Jeśli chodzi o podział beneficjentów pomocy społecznej w mieście według aktywności zawodowej, najliczniejszą grupę w 2012 roku stanowiły osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku (476 osób) oraz osoby niepracujące (301 osób). Kolejnym pod względem liczebności grupę stanowiły osoby pracujące dorywczo (145 osób), emeryci (122 osoby) oraz osoby pracujące (120 osób), a obecność tych ostatnich w gronie beneficjentów MOPS-u należy tłumaczyć uzyskiwaniem przez nie niskich dochodów uniemożliwiających utrzymanie siebie i swoich rodzin.

Najliczniej reprezentowane grupy wśród osób i rodzin objętych wsparciem przez MOPS stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów osoby i rodziny ubogie i dotknięte bezrobociem. Pochodzące z tych ostatnich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w mieście, które za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2010-2012

powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ubóstwo	887	822	805	2.591	1.989	1.920
bezdomność	27	19	21	42	29	30
potrzeba ochrony macierzyństwa	74	59	60	317	279	276
bezrobocie	705	608	611	1.823	1.600	1.573
niepełnosprawność	391	317	312	789	626	586
długotrwała lub ciężka choroba	542	429	401	1.191	937	877
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	235	214	178	784	715	576
przemoc w rodzinie	3	8	10	19	23	35
alkoholizm	111	94	92	223	185	173
narkomania	2	3	4	2	3	7

trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	17	21	13	23	40	25
zdarzenie losowe	0	0	1	0	0	5

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

W latach 2010-2012 najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w mieście były ubóstwo i bezrobocie. Liczba osób w rodzin korzystających ze wsparcia MOPS-u z tych powodów spadała (ubóstwo: z 2.591 w 2010 r. do 1.920 w 2012 r., bezrobocie: z 1.823 w 2010 r. do 1.573 w 2012 r.).

Ważną przyczyną udzielania pomocy była również długotrwała lub ciężka choroba. W analizowanym okresie liczba osób w rodzinach objętych pomocą MOPS-u z tego powodu zmniejszała się (1.191 w 2010 r., 937 w 2011 r., 877 w 2012 r.).

Istotne przyczyny świadczenia pomocy społecznej w mieście stanowiły także niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (niepełnosprawność: 789 w 2010 r., 626 w 2011 r., 586 w 2012 r., bezradność: 784 w 2010 r., 715 w 2011 r., 576 w 2012 r.).

Powody przyznania pomocy społecznej w mieście przez MOPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32. Formy wsparcia udzielanego w mieście przez MOPS w latach 2010-2012

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
pieniężna	1.640	1.431	1.390	1.140	996	914	2.858	2.337	2.121
rzeczowa	1.445	659	722	258	397	404	747	1.186	1.182
praca socjalna	x	x	x	1.038	938	965	2.408	2.213	2.170
poradnictwo specjalistyczne	x	x	x	1.060	972	1.084	4.028	3.693	4.119
schronienie	16	16	20	16	13	17	23	16	20
usługi opiekuńcze	50	36	38	50	36	38	57	43	46
specjalistyczne usługi opiekuńcze	3	0	0	3	0	0	5	0	0
korzystanie z posiłków za odpłatnością	0	160	123	x	x	x	x	x	x

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

W latach 2010-2012 najczęściej udzielanymi mieszkańcom miasta formami wsparcia były pomoc finansowa i rzeczowa, głównie w postaci zasiłków stałych, celowych, zasiłków okresowych oraz posiłku. W przypadku wsparcia pieniężnego liczba rodzin i osób w rodzinach z roku na rok spadała, a w przypadku pomocy rzeczowej ulegała wahanom.

Istotną formą wsparcia beneficjentów była prowadzona z nimi praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Ważnym narzędziem pracy socjalnej był kontrakt socjalny, który jest pisemną umową między osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym. W omawianym okresie liczba osób, z którymi zawarto kontrakty socjalne, sukcesywnie zwiększała się z roku na rok (52 w 2010 r., 80 w 2011 r., 83 w 2012 r.).

Wśród form pomocy udzielanej przez Ośrodek znalazły się również usługi opiekuńcze, schronienie oraz korzystanie z posiłków za częściową odpłatnością.

Tabela 33. Skierowania i pobyt w Domach Pomocy Społecznej w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób z miasta skierowanych do DPS	11	9	5
liczba osób z miasta przebywających w DPS	41	49	48

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

W 2012 roku do Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej zgłosiły się 1.084 osoby, więcej niż w latach poprzednich (972 osoby w 2010 r., 1.060 osób w 2011 r.). Do Warsztatu Terapii Zajęciowej w 2012 roku uczęszczało 21 osób, nieco mniej niż w latach poprzednich (22 w 2010 r., 23 w 2011 r.).

Klub Integracji Społecznej, funkcjonujący w ramach MOPS, prowadził działania w zakresie aktywizacji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu wobec 131 osób w 2010 r., 118 osób w 2011 r., 105 osób w 2012 r.

W Ośrodku Adaptacyjnym prowadzona była terapia zajęciowa, dogoterapia, rehabilitacja ruchowa, zajęcia muzyczne i plastyczne.

Uczestnikom Dziennego Domu Pobytu zapewniano posiłki w Jadłodajni oraz udział w zajęciach ruchowo-rehabilitacyjnych, integracyjnych i kulturalno-oświatowych, m.in. w zorganizowanych wycieczkach do Muzeum, Skansenu, Biura Wystaw Artystycznych.

Poza powyżej przedstawionymi formami wsparcia MOPS podejmował różnorodne inicjatywy realizowane samodzielnie lub w szeroko pojmowanym współdziałaniu z innymi instytucjami, szkołami, kościołami oraz organizacjami pozarządowymi. Na przykład

w sierpniu 2012 r. pod patronatem Urzędu Miasta, na terenie Ośrodka Wypoczynkowego MOSiR w Sieradzu-Męce, we współpracy z innymi podmiotami zorganizowano Rodzinny Piknik Integracyjny „Nie odwracaj się ode mnie – wszyscy jesteśmy ludźmi” (w którym uczestniczyło ponad 215 osób, w tym uczestnicy wszystkich form zajęć realizowanych w MOPS), Międzynarodowy Dzień Rodziny, Międzynarodowy Dzień Wolontariusza, Piknik Informacyjno-Promocyjny „MOPS i Partnerzy”, Światowy Dzień Osób Niepełnosprawnych, Wieczór Kolęd. Dla dzieci i młodzieży z Ośrodka Adaptacyjnego organizowano udział w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, okolicznościowym lub sportowym, w 2012 roku były to m.in.: Europejski Dzień Godności Osoby z Upośledzeniem Umysłowym, Regionalny Dzień Treningu Aktywności Motorycznej, XXIII Przegląd Kulturalny „W Krainie Baśni, Pieśni i Tańca” w Sieradzkim Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, „Muralia” zorganizowane przez Biuro Wystaw Artystycznych, III Integracyjny Przegląd Twórczości Artystycznej w Warcie.

Osoby, które nie mogły samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były kierowane przez MOPS do domów pomocy społecznej. W 2010 roku Miasto pokrywało koszt pobytu w DPS dla 41 osób, rok później dla 49 osób, a w 2012 roku dla 48 osób.

Przyznawaniem świadczeń rodzinnych zajmuje się Dział Świadczeń Rodzinnych MOPS w Sieradzu. Do świadczeń tych należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34. Świadczenia rodzinne przyznane w mieście w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
wielkość wydatków na świadczenia rodzinne (w zł)	7.574.298,38	7.304.382,47	6.944.003,89
rodzaj świadczenia	liczba osób, którym przyznano świadczenia decyzją		
zasiłek rodzinny	3.102	2.967	2.662
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	220	205	132
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	238	261	180
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	188	217	188

dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	101	95	80
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	2.105	1.876	1.662
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	129	91	81
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	380	310	285
zasiłek pielęgnacyjny	960	870	862
świadczenie pielęgnacyjne	89	124	145
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	436	421	361
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	7.948	7.437	6.638

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

W latach 2010-2012 wielkość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych malała z roku na rok (7.574.298,38 zł w 2010 r., 7.304.382,47 zł w 2011 r., 6.944.003,89 zł w 2012 r.). Analogicznie spadała liczba osób, którym przyznano świadczenia decyzją (z 7.948 w 2010 r. przez 7.437 w 2011 r. do 6.638 w 2012 r.).

Najczęściej wypłacano zasiłek rodzinny (w 2010 roku 3.102 świadczenia, w 2011 roku 2.967, w 2012 roku 2.662), który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotną formę wsparcia stanowił również zasiłek pielęgnacyjny, którego liczba również z roku na rok malała (z 960 w 2010 roku, poprzez 870 w 2011 roku, do 862 w 2012 roku), a który służy częściowemu pokryciu wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Wśród innych ważnych świadczeń znalazły się ponadto: dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne Dział Świadczeń Rodzinnych MOPS opłacił w latach 2010-2012 następującą liczbę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: w 2010 r. 591 (na kwotę 437.000,00 zł), w 2011 r. 891 świadczeń (421.000,00 zł), a w 2012 r. 1.035 świadczeń (145.816,87 zł).

Świadczenie alimentacyjne stanowiło kolejną formę wsparcia świadczoną rodzinom przez Dział Świadczeń Rodzinnych MOPS. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	419	449	464
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	5.039	5.126	5.331
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	1.571.056,29	1.701.788,72	1.892.982,14

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Liczba mieszkańców Sieradza, którym w latach 2010-2012 przyznano świadczenia alimentacyjne, wzrastała z roku na rok, od 419 w 2010 r. do 464 w 2012 r.. Zwiększyła się analogicznie kwota wydatkowana na ten cel (z niewiele ponad 1.571 tys. zł. w 2010 r. do prawie 1.893 tys. zł w 2011 r.). Rosła też liczba wypłacanych świadczeń (5.039 w 2010 r., 5.126 w 2011 r., 5.331 w 2012 r.).

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne.

Szczegółowe dane na temat ilości miejsc, liczby osób oczekujących i okresu oczekiwania na miejsce w tych placówkach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia, mieszkania chronione, placówki opiekuńczo-wychowawcze i inne instytucje wsparcia w mieście w 2012 roku

rodzaj instytucji	liczba instytucji	liczba miejsc	liczba oczekujących	okres oczekiwania (w miesiącach)
DPS dla osób w podeszłym wieku	1	231	-	-
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	1	40	2	4
DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1	107	2	4
DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	1	35	-	-
środowiskowe domy samopomocy	1	30	3	3
domy dziennego pobytu	1	25	-	-
ośrodek interwencji kryzysowej	1	x	x	x
ośrodek adaptacyjny	1	15	-	-
rodziny zastępcze	55	66	-	-
mieszkania chronione	1	2	-	-
w tym dla osób usamodzielnionych	1	2	-	-
jadłodajnie	1	x	x	x
warsztaty terapii zajęciowej	1	20	-	-
świetlice środowiskowe	8		-	-

Dane Urzędu Miasta Sieradza, PCPR i MOPS w Sieradzu.

W uzupełnieniu powyższych danych warto odnotować, że w Sieradzu funkcjonują: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna oraz Domy Pomocy Społecznej, które jako jednostki powiatowe obejmują zasięgiem działania mieszkańców miasta.

Dane o wsparciu udzielonym mieszkańcom miasta Sieradza przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w latach 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Mieszkańcy miasta objęci wsparciem PCPR w Sieradzu w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba dzieci z miasta zgłoszonych do adopcji	brak danych	brak danych	23
liczba dzieci z miasta adoptowanych	brak danych	brak danych	2
liczba dzieci z miasta umieszczonych w rodzinach zastępczych	5	13	10
liczba dzieci z miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	7	0
liczba dzieci z miasta przebywających w rodzinach zastępczych	52	48	52
liczba dzieci z miasta przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	26	28	21
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z miasta	41	39	44
liczba usamodzielnianych dzieci z miasta	33	33	23
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z miasta przed ukończeniem 16 roku życia	51	49	39
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom miasta, którzy ukończyli 16 rok życia	676	668	688

Dane Powiatowego Centrum pomocy Rodzinie w Sieradzu.

Natomiast Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sieradzu udzielała dzieciom i młodzieży z miasta Sieradza wsparcia w postaci wydania orzeczeń i opinii, udzielenia porad, terapii indywidualnej i grupowej oraz organizowania zajęć profilaktycznych w szkołach i przedszkolach. Dane szczegółowe w zakresie form udzielonej pomocy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38. Dzieci z miasta objęte wsparciem przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Sieradzu w roku szkolnym 2011/2012

forma udzielonej pomocy	liczba dzieci objętych pomocą w 2012 roku
wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	155
wydanie opinii	217
zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	38
terapia logopedyczna	118

terapia rodzin	32
psychoterapia	37
socjoterapia	11
inne formy pomocy indywidualnej	18
inne formy pomocy grupowej	32
porada zawodowa na podstawie badań	8
porada zawodowa bez badań	1
porady bez badań	56
inne formy terapii	10
badanie programem „Mówię”	131
zajęcia profilaktyczne w przedszkolach	165
zajęcia profilaktyczne w szkołach podstawowych	510
zajęcia profilaktyczne w gimnazjum	120

Dane Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sieradzu.

Przyczyny wydania przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego były następujące: uszkodzony słuch – 4, uszkodzony wzrok – 1, niepełnosprawność ruchowa – 2, upośledzenie w stopniu lekkim – 24, upośledzenie w stopniu umiarkowanym i znacznym – 22, upośledzenie w stopniu głębokim – 8, autyzm – 2, niepełnosprawności sprzężone – 15, potrzeba nauczania indywidualnego – 73, potrzeba indywidualnego przygotowania przedszkolnego – 4.

Opinie o przebadanych wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, dotyczyły następujących spraw: wczesne wspomaganie rozwoju – 10, odroczenie obowiązku szkolnego – 16, zwolnienie z nauki drugiego języka – 3, dostosowania wymagań edukacyjnych – 53, dysleksja, dysgrafia i/lub dyskalkulia – 40, przyjęcie ucznia gimnazjum do pracy – 3, objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu – 13, objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole/placówce oświatowej – 39, inne – 40.

W 2012 roku mieszkańcy Sieradza korzystali również z oferty jednostek wsparcia działających poza miastem. Wykaz tych jednostek wraz z informacją na temat mieszkańców Sieradza objętych przez nie wsparciem przedstawia poniższa tabela.

Tabela 39. Jednostki wsparcia spoza miasta, z oferty których korzystali mieszkańcy miasta w 2012 roku

Lp.	nazwa i adres instytucji	kategoria klienta oraz liczba osób z miasta objętych wsparciem w 2012 r.
1.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Rafałówce, Rafałówka 2, 98-290 Warta	dzieci (6)
2.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Tomiśławicach,	dzieci (3)

	Tomisławice 16, 98-290 Warta	
3.	Katolicka Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom Świąteczny” w Godynicach, Godynice 42, 98-277 Brąszewice	dzieci (8)
4.	Dom Pomocy Społecznej w Biskupicach, Biskupice 72, 98-210 Sieradz	osoby wymagające całodobowej opieki (10)
5.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Rożdżalich, Rożdżały 7, 98-290 Warta	osoby z zaburzeniami psychicznymi (16)
6.	Fundacja Metamorfoza, ul. Łódzka 17/21, 99-200 Poddębice	osoby bezdomne (2)
7.	Bełchatowskie Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR-MARKOT, ul. Czaplinecka 19 B, 97-400 Bełchatów	osoby bezdomne (7)
8.	Noclegownia i Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn, ul. Makuszyńskiego 19 a, 30-529 Kraków	bezdomni mężczyźni (1)
9.	Zgromadzenia Małe Dzieło Boskiej Opatrzności ORIONIŚCI, Schronisko im. bł. Franciszka Drzewieckiego, Henryków 24 a, 980220 Zduńska Wola	bezdomni mężczyźni (10)

Dane Urzędu Miasta Sieradza, PCPR i MOPS w Sieradzu.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Do tych, które obok Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonują w Sieradzu, należą m.in. świetlice środowiskowe, które organizują czas wolny, prowadzą zajęcia pozalekcyjne i dożywianie dzieci:

- Świetlica środowiskowa Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, ul. Polna 26
- Świetlica środowiskowa Stowarzyszenia na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „DARY LOSU” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, ul. Krakowskie Przedmieście 58
- Świetlica środowiskowa „ŚWIATEŁKO DZIKUSKA” przy Klasztorze Sióstr Urszulanek SJK, ul. Dominikańska 16
- Świetlica środowiskowa „ISKIERKA” przy Parafii Najświętszego Serca Jezusowego, Aleja Grunwaldzka 8
- Świetlica środowiskowa Stowarzyszenia Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech Dziecka” przy SPI nr 8, ul. Szlachecka 11.

Poniżej zamieszczone karty zasobów przedstawiają szczegółowe informacje na temat niektórych instytucji prowadzących na terenie miasta działalność w zakresie pomocy społecznej.

Dom Dziennego Pobytu

ul. Polna 18/20, 98-200 Sieradz

Podmiot prowadzący jednostkę:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

Pomoc osobom w wieku emerytalnym w organizacji i aktywizacji życia; posiłki, zajęcia ruchowo-rehabilitacyjne, terapia zajęciowa, imprezy kulturalno-oświatowe.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 r.:

Osoby w wieku emerytalnym – 28 osób.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

Dalsze funkcjonowanie DDP.

Ośrodek Adaptacyjny

ul. Polna 18/20, 98-200 Sieradz

Podmiot prowadzący jednostkę:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

Rehabilitacja ruchowa, uspołecznienie i integracja, kształtowanie i doskonalenie zaradności osobistej, rozwijanie zdolności artystycznych i sportowych, zajęcia utrwalające techniki szkolne, wspieranie rodziny, wyżywienie.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 r.:

Osoby niepełnosprawne ruchowo i intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym z wyłączeniem osób z chorobami psychicznymi – 13 osób.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

Dalsze funkcjonowanie Ośrodka.

Jadłodajnia

ul. Polna 18/20, 98-200 Sieradz

Podmiot prowadzący jednostkę:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

Posiłki dla osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 r.:

Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, osoby samotne i niepełnosprawne, chore, dotknięte wypadkami losowymi – 523 osoby.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

Dalsze funkcjonowanie Jadłodajni.

Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej

ul. Polna 18/20, 98-200 Sieradz

Podmiot prowadzący jednostkę:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- podejmowanie interwencji na rzecz ochrony rodziny przed przemocą,
- podejmowanie działań przez asystenta rodziny w rodzinie z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego,
- udzielanie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia,
- zapewnianie dzieciom bezpieczeństwa poprzez umieszczenie u innej niezamieszkującej wspólnie najbliższej osoby, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia,
- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od narkotyków oraz dla członków ich rodzin,
- udzielanie wszechstronnego specjalistycznego poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego i pedagogicznego,
- współpraca z instytucjami, służbami i organizacjami w zakresie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej,
- organizowanie grup wsparcia,
- prowadzenie działalności edukacyjno-profilaktycznej w środowisku lokalnym i współpraca z mediami w tym zakresie.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 r.:

Osoby znajdujące się w kryzysowych sytuacjach życiowych – 1.084 osoby.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

- zwiększenie bazy lokalowej,
- zatrudnienie specjalistów – psychiatry i terapeuty uzależnień,
- zwiększenie godzin pracy prawników i psychologów,

- hostel dla ofiar przemocy/sprawców przemocy (zajęcia korekcyjno-edukacyjne),
- grupy wsparcia,
- oferta pomocowa dla tzw. trudnej młodzieży (zajęcia z zakresu socjoterapii, grupy wsparcia).

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Polna 18/20, 98-200 Sieradz

Podmiot prowadzący jednostkę:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- wszechstronna rehabilitacja społeczna, zawodowa prowadząca do rozwoju ogólnego, poprawy zaradności osobistej oraz przygotowania do podjęcia pracy poprzez terapię zajęciową,
- opieka psychologiczna,
- fizjoterapia,
- dowóz osób niepełnosprawnych na zajęcia.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 r.:

Niepełnosprawni w wieku 17-60 lat – 20 osób z powiatu sieradzkiego.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

- zwiększenie ilości uczestników,
- zatrudnienie trenera pracy wspierającego w początkowym okresie podjęcia zatrudnienia.

Dom Pomocy Społecznej w Sieradzu

ul. Dominikańska 16, 98-200 Sieradz

Podmiot prowadzący jednostkę:

Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

Całodobowa opieka dla osób, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym: osoby starsze, chore i niepełnosprawne.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 r.:

Dzieci i młodzież niepełnosprawne intelektualnie.

Dom Pomocy Społecznej w Sieradzu

ul. Armii Krajowej 34, 98-200 Sieradz

Podmiot prowadzący jednostkę:

Powiat sieradzki.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

Całodobowa opieka dla osób, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym: osoby starsze, chore i niepełnosprawne.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 r.:

- osoby w podeszłym wieku – obiekty położone w Sieradzu, ul. Armii Krajowej 34 (wsparciem objęto 30 mieszkańców Sieradza),
- osoby przewlekłe chore psychicznie – filia DPS w Witowie, ul. Wspólna 74, 98-260 Burzenin (1 mieszkaniec Sieradza),
- osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualne z oddziałem dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie – filia DPS w Rożdzałach, Rożdzały 7, 98-290 Warta (6 mieszkańców Sieradza).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu

Plac Wojewódzki 3, 98-200 Sieradz

Podmiot prowadzący jednostkę:

Powiat sieradzki.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

zadania powiatu w zakresie:

- pomoc społeczna,
- wspieranie rodziny i pieczy zastępczej,
- polityka prorodzinna,
- wspieranie osób niepełnosprawnych,
- inne zadania określone w ustawach;
- przy PCPR działa Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, do jego zadań należy w szczególności: orzekanie o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia; orzekanie o niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia; realizowanie wniosków o wydanie legitymacji osoby niepełnosprawnej;
- w PCPR działa Punkt Interwencji Kryzysowej, w którym zainteresowane osoby mogą skorzystać z poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego i pedagogicznego.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 r.:

- porady w PIK - 200 osób,
- rodziny zastępcze – 55 (67 dzieci),
- pełnoletnie osoby, które skorzystały z różnych form pomocy na usamodzielnienie przysługujące osobom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki wymienione w ustawie o pomocy społecznej – 25,
- dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych – 308 osób,
- dofinansowanie do likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się – 36 osób,
- dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego – 16 osób,
- dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych – 228 osób,
- wsparcie w ramach finansowanego ze środków PFRON programu pilotażowego „Aktywny samorząd” – 13 osób,
- wydano 39 orzeczeń o niepełnosprawności dzieciom przed ukończeniem 16 roku życia i 688 orzeczeń osobom, które ukończyły 16 rok życia.

17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności miasta Sieradza wykorzystano dane z ostatniego opublikowanego spisu, który został przeprowadzony w 2002 roku.

W 2002 roku w Sieradzu mieszkało 7.361 osób niepełnosprawnych (3.473 mężczyzn i 3.888 kobiet), w tym 6.305 osób niepełnosprawnych prawnie i 1.056 osób niepełnosprawnych tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogólnej ludności miasta wynosił 16,5%.

Poniższe tabele przedstawiają strukturę wiekową osób niepełnosprawnych w mieście oraz ich podział według poziomu wykształcenia i aktywności ekonomicznej.

Tabela 40. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w mieście w 2002 roku

ekonomiczna grupa wieku	liczba osób	udział w ogóle osób niepełnosprawnych	udział w ogóle ludności w danej ekonomicznej grupie wieku
osoby w wieku przedprodukcyjnym	614	8,34%	5,83%
osoby w wieku produkcyjnym	4.492	61,02%	15,67%
osoby wieku poprodukcyjnym	2.255	30,63%	41,62%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

W 2002 roku 4.492 osoby niepełnosprawne w mieście były w wieku produkcyjnym, co było zjawiskiem niepokojącym. Stanowiły one ponad 15% ogółu ludności miasta będącej w tej ekonomicznej grupie wieku. Mniej liczną grupę reprezentowały osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym (2.255 osób), których odsetek wśród osób starszych w mieście wynosił ponad 41%.

Tabela 41. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w mieście według poziomu wykształcenia w 2002 roku

poziom wykształcenia	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych w wieku 13 lat i więcej
wyższe	369	5,32%
policealne	218	3,14%
średnie	2.124	30,62%
zasadnicze zawodowe	1.305	18,81%
podstawowe ukończone	2.443	35,22%
podstawowe nieukończone	473	6,82%
nieustalony	4	0,06%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Niski poziom wykształcenia w istotny sposób utrudnia osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie na rynku pracy i utrzymanie posiadanego zatrudnienia. W 2002 roku najliczniejszą grupę wśród osób dotkniętych niepełnosprawnością w mieście stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (2.443 osoby). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych w wieku 13 lat i więcej wynosił ponad 35%.

Tabela 42. Osoby niepełnosprawne w mieście według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych
aktywni zawodowo pracujący	1.144	15,54%
aktywni zawodowo bezrobotni	409	5,56%

bierni zawodowo	5.773	78,43%
nieustalony status na rynku pracy	35	0,47%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. W 2002 roku zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością w mieście była bierna zawodowo (5.773 osoby). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił ponad 78%. Aktywne zawodowo były 1.553 osoby dotknięte niepełnosprawnością. Wśród nich dominowały osoby posiadające zatrudnienie (1.144 osoby).

Do instytucji, które świadczą wsparcie i opiekę osobom niepełnosprawnym z miasta Sieradza należą m.in.: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu oraz działające w ramach MOPS: Warsztat Terapii Zajęciowej i Ośrodek Adaptacyjny, a także Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu.

18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

Tabela 43. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. mieście
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu miejskim działania te wyznaczane są w ramach miejskich programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w mieście Sieradz w latach 2010-2012.

Tabela 44. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w mieście w latach 2010-2012

wielkość wydatków	2010 r.	2011 r.	2012 r.
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	711.000	936.600	632.200
na przeciwdziałanie narkomanii	142.000	124.000	134.500
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	23.000	24.800	29.300
razem	876.000	1.085.400	796.000

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sieradzu.

W latach 2010-2012 wysokość środków finansowych wydatkowanych w mieście na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień malała z roku na rok (z 876 tys. zł w 2010 r. do 796 tys. zł w 2012 r.). W analizowanym okresie zmniejszały się kwoty przeznaczane na walkę z alkoholizmem, wahaniom ulegały natomiast środki wykorzystywane na przeciwdziałanie narkomanii. Wzrastały natomiast środki służące działaniom ograniczającym przemoc w rodzinie (z 23.000 zł w 2010 r. do 29.300 zł w 2012 r.).

Jak wspomniano powyżej, ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności Komisji w mieście Sieradz oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 45. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność MKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w mieście w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście	163	161	157
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	31	61	60
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	91	183	167
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba pozytywnych opinii MKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	53	78	95
liczba negatywnych opinii MKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	1	0	1
liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	88	111	105
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	44	57	24
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA	89	124	124
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których MKRPA skierowała na terapię	24	37	41
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym MKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sieradzu.

W latach 2010-2012 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście malała sukcesywnie (163 w 2010, 161 w 2011 r., 157 w 2012 r.). W latach 2010-2012 przeprowadzono w nich łącznie 152 kontrole, a w 2011 roku skontrolowano 38 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W analizowanym okresie liczba wydanych zezwoleń

na sprzedaż napojów alkoholowych wahała się (91 w 2010, 183 w 2011 r., 167 w 2012 r.), a liczba pozytywnych opinii MKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wzrastała z roku na rok (od 53 w 2010 r. do 95 w 2012 r.). Warto dodać, iż w 2010 roku i 2012 roku wydano po jednej negatywnej opinii.

W ramach podejmowanych działań MKRPA przeprowadzała również rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu. W latach 2010-2012 liczba osób nimi objętych ulegała wahaniom (88 w 2010 r., 111 w 2011 r., 105 w 2012 r.), podobnie jak liczba wniosków do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec osoby uzależnionej od alkoholu (44 w 2010 r., 57 w 2011 r., 24 w 2012 r.).

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2010-2012 MKRPA kontaktowała się w 2010 r. z 89, a w latach 2011 i 2012 ze 124 osobami dotkniętymi tym problemem, skierowała na terapię 24 osoby w 2010 r., 37 w 2011 r., 41 w 2012 r., natomiast nie złożyła w stosunku do żadnego sprawcy przemocy w rodzinie zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Obok Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w mieście pełnią: poradnia dla osób z problemami alkoholowymi, dwa stowarzyszenia abstynenckie, zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 8 świetlic realizujących program opiekuńczo-wychowawczy oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – w tym Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Tabela 46. Jednostki i grupy wsparcia w mieście dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie

Lp.	nazwa podmiotu i adres	zadanie	liczba osób z miasta objętych wsparciem w 2012 r.
1.	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Dary Losu” w Sieradzu, ul. Krakowskie Przedmieście 12/1	prowadzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży przy SOSW w Sieradzu	20
2.	Zgromadzenie SS. Urszulanek SJK w Sieradzu, ul. Dominikańska 16	prowadzenie świetlicy środowiskowej „Świąteczko Dzikuska” dla dzieci i młodzieży w Domu Zakonnym Sióstr w Sieradzu	25
3.	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech Dziecka” przy Szkole Podstawowej Integracyjnej nr 8 w Sieradzu, ul. Szlachecka 11	prowadzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży w Szkole Podstawowej Integracyjnej nr 8	72

4.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Sieradzu, ul. Polna 26	prowadzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży przy Alei Pokoju 11c	25
5.	Parafia Rzymskokatolicka NSJ w Sieradzu, Aleja Grunwaldzka 8	prowadzenie świetlicy środowiskowej „Iskierka” dla dzieci i młodzieży w budynku parafii	30
6.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, ul. Polna 5	prowadzenie świetlicy środowiskowej „Promyk”	32
7.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, ul. Polna 5	prowadzenie świetlicy środowiskowej „U Zaków”	34
8.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, ul. Polna 5	prowadzenie świetlicy środowiskowej „Monice”	44
9.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MARK-MED” w Sieradzu, ul. P.O.W. 19	realizacja ponadpodstawowego programu psychoterapii dla osób uzależnionych od alkoholu, ponadpodstawowego programu psychoterapii dla osób współuzależnionych oraz programu psychoterapii DDA	121
10.	Stowarzyszenie Abstynentów „Przystań” w Sieradzu, ul. Lokajskiego 1	prowadzenie terapii i rehabilitacji osób uzależnionych i członków ich rodzin	40
11.	Sieradzkie Towarzystwo Trzeźwości „Przyjaźń” w Sieradzu, ul. Krakowskie Przedmieście 12/01	prowadzenie terapii i rehabilitacji osób uzależnionych i członków ich rodzin	34

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sieradzu.

19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy. W ramach diagnozy problemów społecznych miasta Sieradz badania takie zostały przeprowadzone przy zastosowaniu ankiety rozesłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. Prezydenta, radnych, pracowników Urzędu Miasta, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych, kościoła) oraz mieszkańców miasta. Do analizy przedłożono w sumie

112 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w mieście.

Atuty miasta

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego o największe atuty miasta. Wskazując je, respondenci zwrócili szczególną uwagę na dobre położenie geograficzne i komunikacyjne miasta, w bliskim sąsiedztwie dużych miast. Duże znaczenie przywiązywali również do walorów krajobrazowych i atrakcji turystycznych miasta – zabytkowej starówki, muzeum, skansenu, teatru, terenów rekreacyjnych, ciekawej oferty MOSiR oraz imprez plenerowych. Mieszkańcy miasta podkreślali także prowadzenie przez samorząd miasta racjonalnej polityki finansowej, w tym pozyskiwania i właściwego wydatkowania środków Unii Europejskiej.

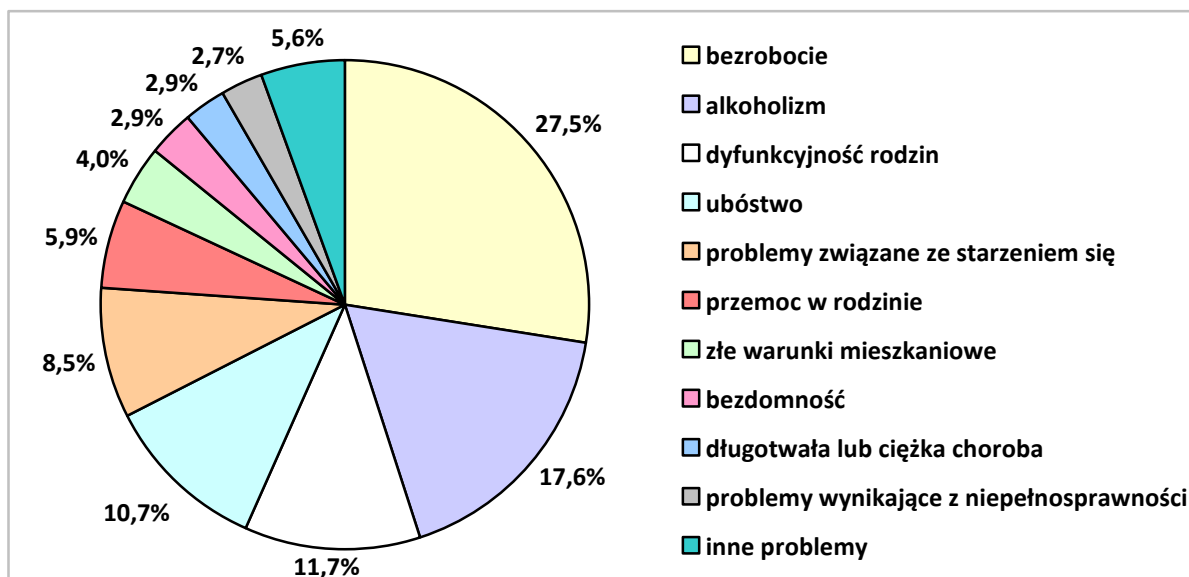
Słabe strony miasta

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony miasta. Najczęściej wymienianymi słabościami były bezrobocie i niedostateczna liczba miejsc pracy, co prowadzi do ubożenia mieszkańców. W tym kontekście respondenci podkreślali słaby poziom rozwoju przemysłu w mieście. Zdaniem badanych na sytuację w mieście rzutuje brak inwestorów. W opinii ankietowanych skutkuje to m.in. posiadaniem ograniczonych środków finansowych na inwestycje.

Według ankietowanych bolączkami miasta są także zły stan dróg lokalnych i chodników oraz zbyt mała liczba parkingów. Wskazano także na zły stan czystości ulic i kłopoty z gospodarką odpadami. Zwrócono też uwagę na starzenie się społeczności lokalnej, niedostateczną dostępność służby zdrowia, brak ścieżek rowerowych i słabo rozwiniętą sieć gazociągową.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców miasta. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców miasta

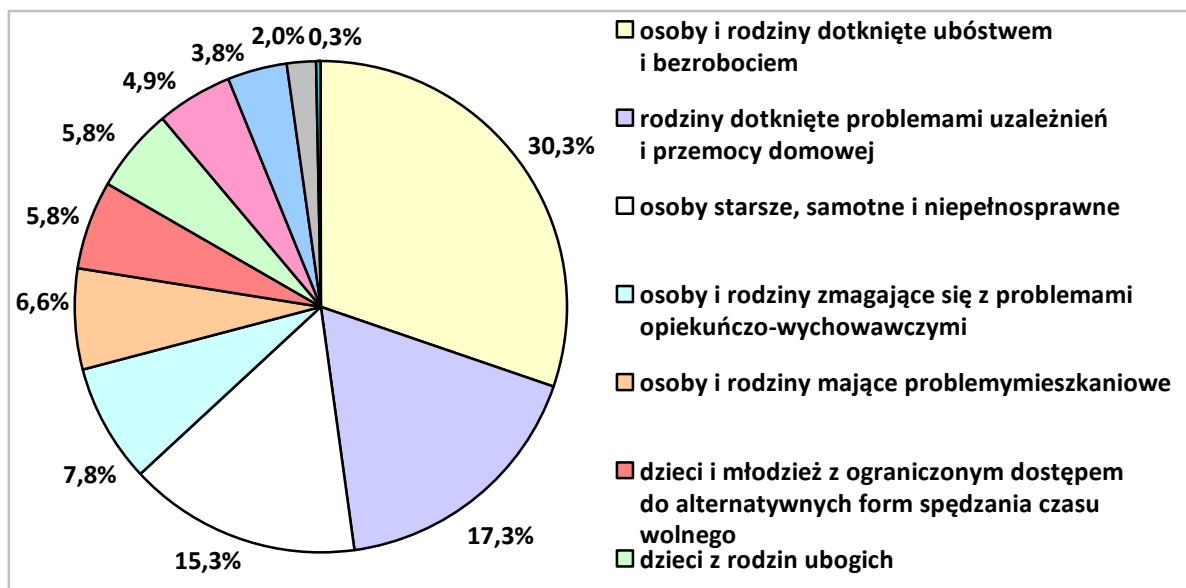

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotykają mieszkańców miasta, respondenci zaliczyli bezrobocie (27,5%), alkoholizm (17,6%), dysfunkcyjność rodzin (11,7%) i ubóstwo (10,7%). Uwagę zwrócili również m.in. na problemy związane ze starzeniem się (8,5%), przemoc w rodzinie (5,9%), złe warunki mieszkaniowe (4%). Wskazano też m.in. bezdomność i długotrwałą lub ciężką chorobę (po 2,9%) i problemy wynikające z niepełnosprawności (2,7%).

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowali podali kategorie osób i grup, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych występujących w mieście. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w mieście

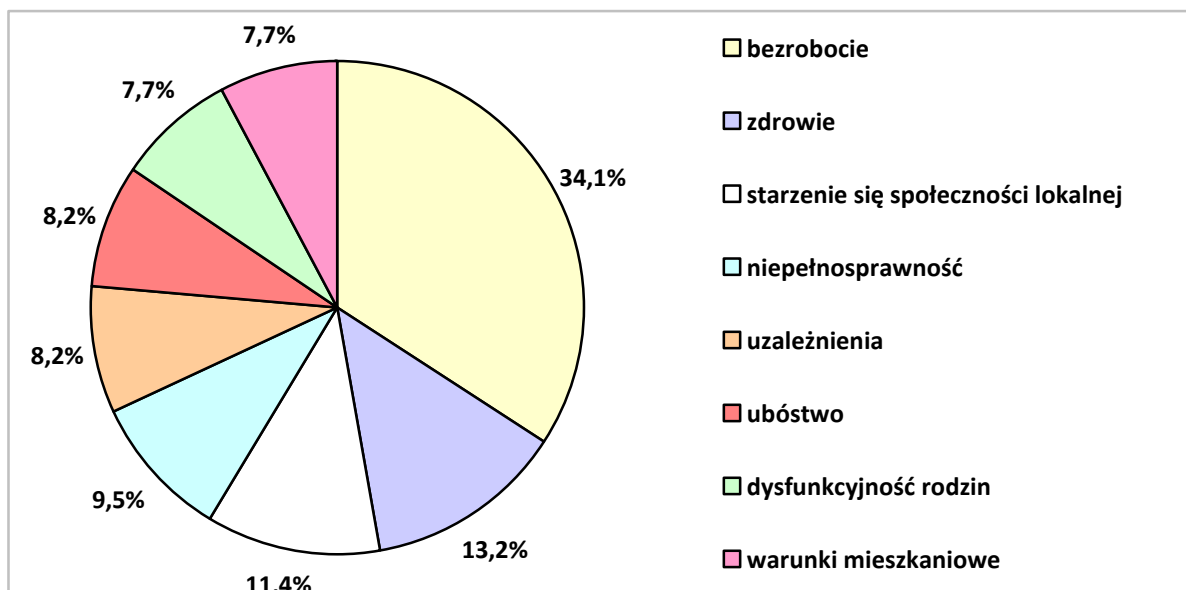
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (30,3%) stwierdziło, że grupą, która najbardziej odczuwa skutki problemów społecznych w mieście, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem. Liczne grono wśród ankietowanych stanowili również ci, którzy wskazali na rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy domowej (17,3%), osoby starsze, samotne i niepełnosprawne (15,3%).

Zdaniem respondentów z następstwami problemów społecznych w mieście zmagają się również osoby i rodziny zmagające się z problemami uzależnień opiekuńczo-wychowawczymi (7,8%), osoby i rodziny mające problemy mieszkaniowe (6,6%), dzieci z rodzin ubogich, a także dzieci i młodzież z ograniczonym dostępem do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (po 5,8%). Wskazano także na rodziny z osobami niepełnosprawnymi (4,9%), samotne matki i kobiety w ciąży (3,8%), osoby bezdomne (2%) oraz byłych więźniów, powracających do społeczeństwa (0,3%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najbardziej niewystarczająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najbardziej niezadowolająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: bezrobocie (34,1%) oraz zdrowie (13,2%), starzenie się społeczności lokalnej (11,4%), ubóstwo (20,7%), niepełnosprawność (9,5%), ubóstwo i uzależnienia (po 8,2%) oraz dysfunkcyjność rodzin i warunki mieszkaniowe (po 7,7%).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w mieście?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w mieście w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani szczególnie nacisk położyli na zwiększenie liczby miejsc pracy w mieście, zwiększenie działań w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych (m.in. poprzez organizację prac interwencyjnych, a także kursów i szkoleń umożliwiających podniesienie lub zmianę kwalifikacji). W tym kontekście podkreślili potrzebę przygotowywania terenów pod pozarolniczą działalność gospodarczą oraz oferowania ulg podatkowych dla inwestorów.

Za równie istotne uznali poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego w godzinach popołudniowych dla dzieci i młodzieży, zwiększenie skuteczności wsparcia udzielanego osobom i rodzinom zmagającym się z problemami społecznymi w celu ich aktywizacji oraz

zintensyfikowania prowadzonej w mieście działalności profilaktycznej, m.in. w obszarze uzależnień.

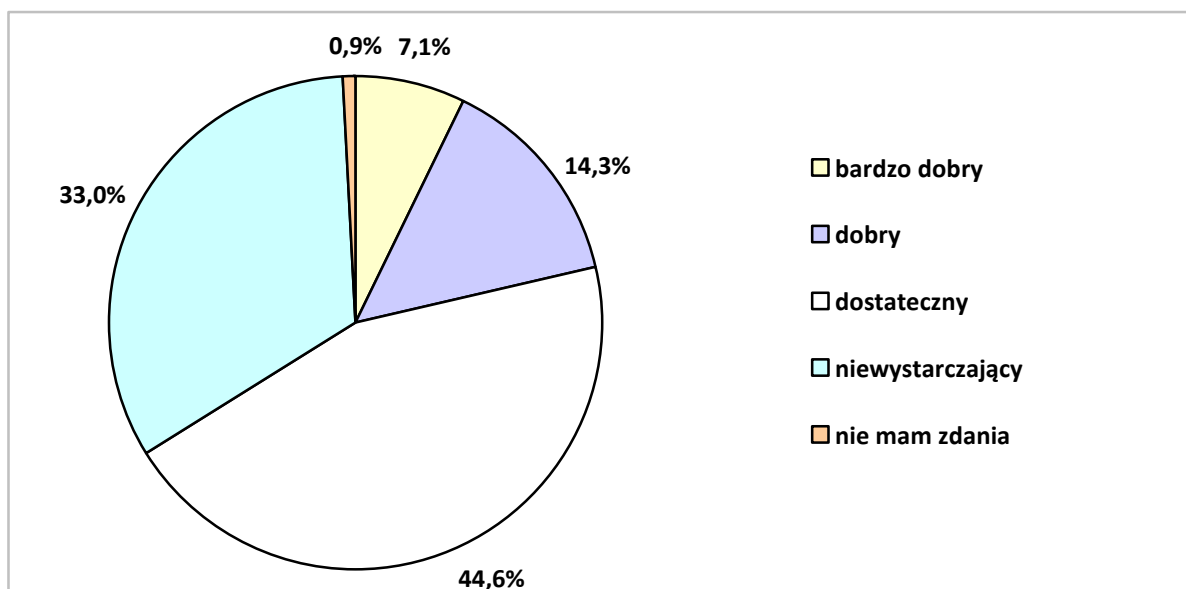
Wskazano też na potrzebę budowy mieszkań komunalnych i socjalnych, zwiększenia dostępności do DPS, likwidacji barier architektonicznych oraz rozbudowy oferty dla osób bezdomnych (schronisko, noclegownia, łaźnia). Zwrócono uwagę na konieczność poprawy dostępności poradni zawodowych oraz służby zdrowia.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w mieście

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w mieście bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. Zaliczyli do nich m.in.: Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy, placówki oświatowe, sąd, Policję, Straż Miejską, organizacje pozarządowe, Kościół, spółdzielnie mieszkaniową.

Następne pytanie dotyczyło dostępu do placówek służby zdrowia w mieście. Otrzymane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w mieście?

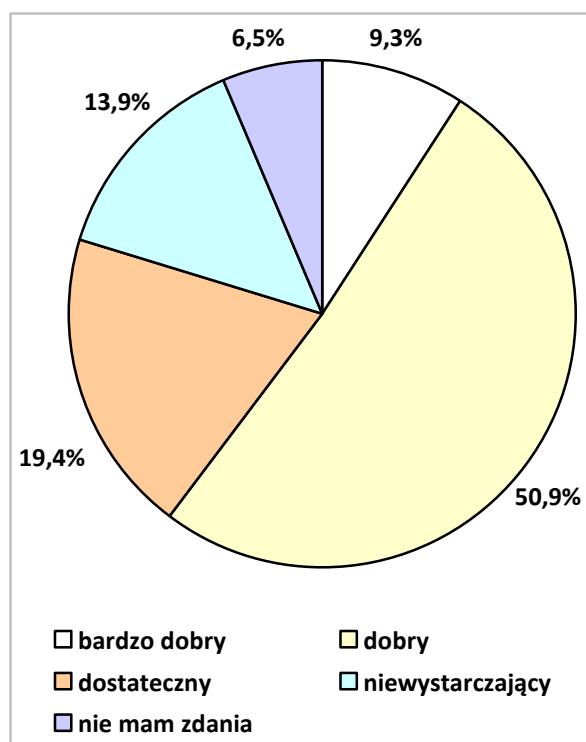
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Blisko połowa respondentów (44,6%) uznała dostępność placówek służby zdrowia za dostateczną, a prawie jedna trzecia (33%) za niewystarczającą. Z kolei za dobrą lub bardzo dobrą uznało ją łącznie 8%.

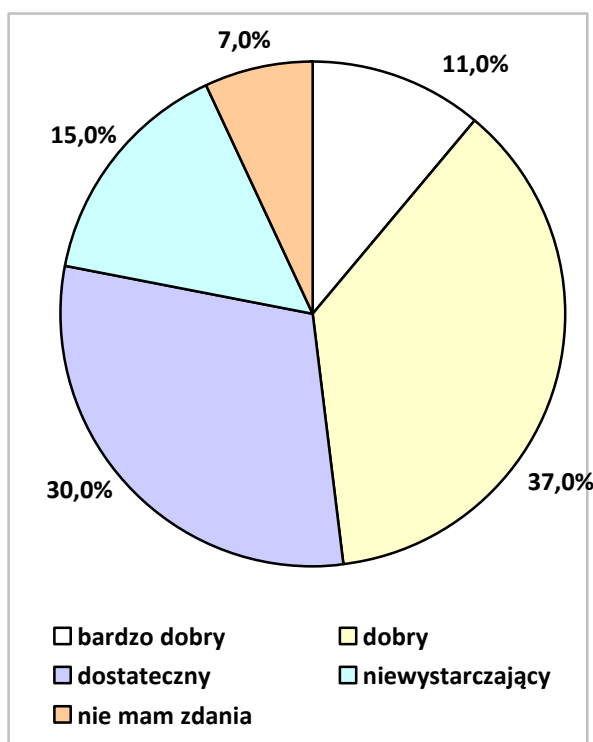
Do lekarzy, których w mieście brakuje bądź do których trudno się dostać, ankietowani zaliczali najczęściej: stomatologa, chirurga dziecięcego, kardiologa, psychiatrę, onkologa, alergologa, endokrynologa, stomatologa, a także okulistę, dermatologa, laryngologa, geriatrę, reumatologa, hematologa, pulmonologa, neurochirurga i neurologa.

Kolejne kwestie poruszone w ankiecie dotyczyły dostępności w mieście placówek oświatowo-wychowawczych oraz kulturalnych. Jednocześnie poproszono badanych o wskazanie deficytów w powyższym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w mieście?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

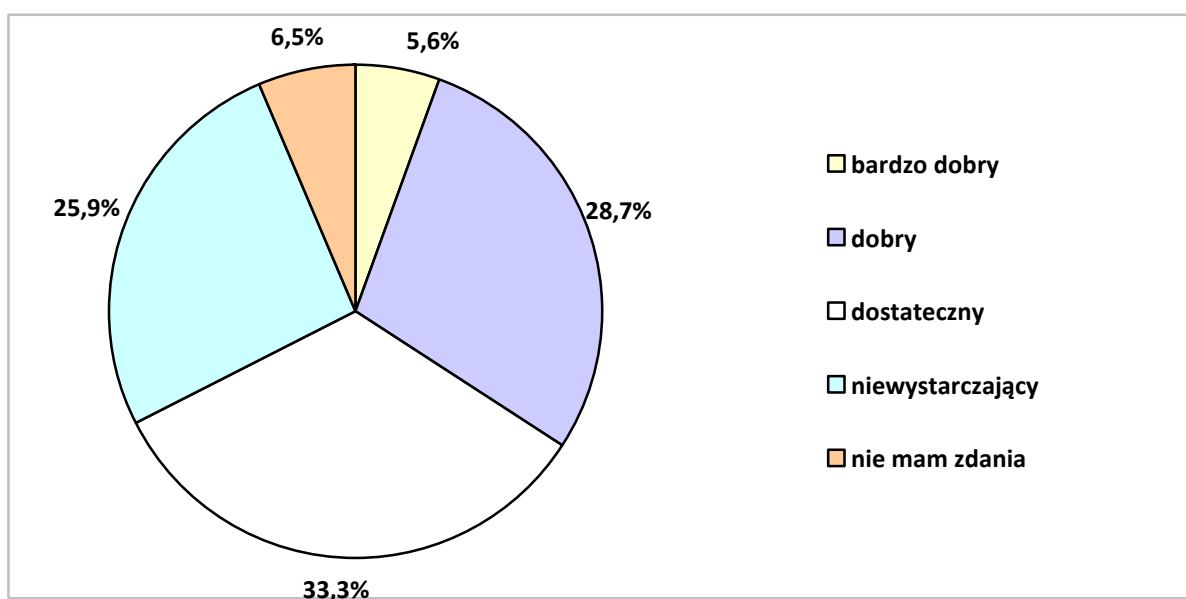
Zdecydowana większość ankietowanych (łącznie ponad 60%) stwierdziła, że dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w mieście jest dobry lub bardzo dobry. Za dostateczny uznało go 19,4% badanych, a negatywną opinię w tej sprawie wyraziło blisko 14% respondentów, przy czym ponad 6% nie miało zdania na ten temat.

Jeśli chodzi o ocenę dostępności placówek kulturalnych w mieście, łącznie prawie połowa ankieterowanych (48%) stwierdziło, że jest ona dobra lub bardzo dobra, a kolejne 30% uznało ją za dostateczną. Odmienne zdanie w tej kwestii miało 15% respondentów. Zdania nie miało 7%.

Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w gminie brakuje bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymieniali najczęściej kino, halę widowiskową, szkołę muzyczną II stopnia, filharmonię, świetlice środowiskowe oraz żłobki i przedszkola publiczne.

Kolejne pytanie dotyczyło dostępu do obiektów sportowo-rekreacyjnych w mieście. Otrzymane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w mieście?

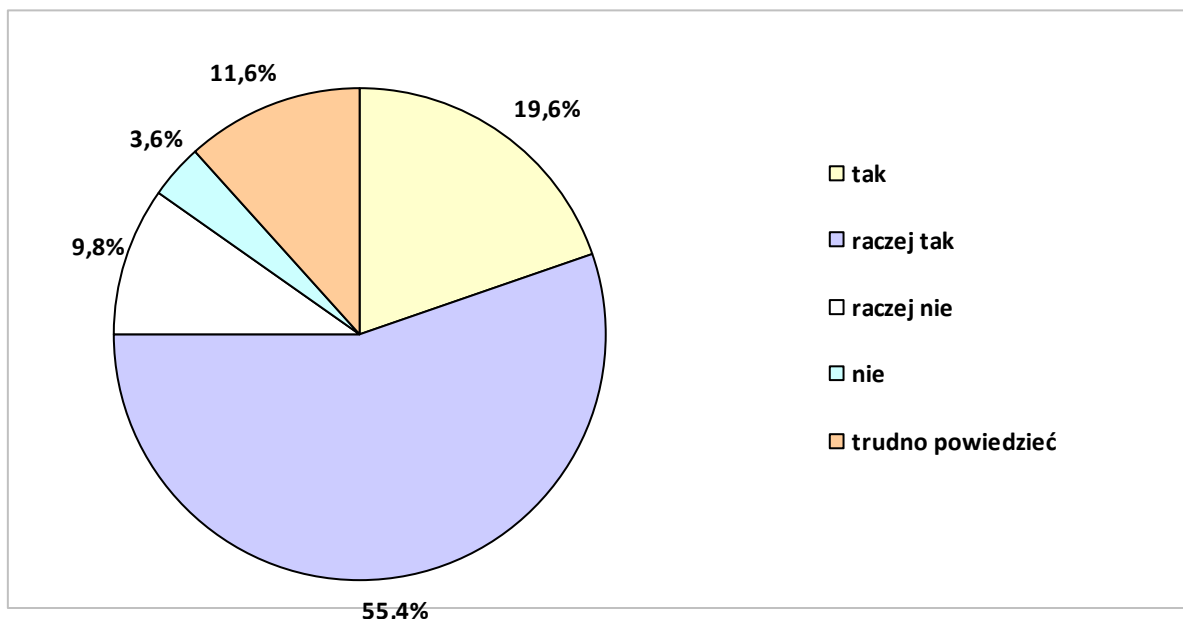
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Blisko 44% respondentów dobrze oceniło dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w mieście. Za dostateczny uznało go prawie 19% badanych, a za bardzo dobry ponad 6% ankieterowanych. Jednocześnie 25% respondentów przyznało, że dostępność obiektów sportowo-rekreacyjnych w mieście jest niewystarczająca.

W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani dostrzegli niedostatek takich obiektów, jak: kryta hala sportowa z bieżnią, przystań kajakowa, pływalnia, basen dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, boiska do koszykówki, „Orliki”, korty tenisowe, siłownie, lodowiska, park wodny, tor wyścigowy i place zabaw.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające uzyskać od respondentów opinie na temat stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (łącznie 75%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmienną opinię wyraziło jedynie 13,4% respondentów, a 11,6% nie miało zdania w tej sprawie.

20. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2012 roku w Sieradzu funkcjonowało 68 organizacji pozarządowych. Samorząd miasta, w oparciu o akt prawa miejscowego („Program współpracy Miasta Sieradza z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy

o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”), podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę dofinansowania działalności statutowej organizacji, wsparcia lokalowego oraz doradztwa i konsultacji.

Poniższa tabela przedstawia wykaz organizacji pozarządowych funkcjonujących w mieście, które zadeklarowały współpracę z Urzędem Miasta Sieradza.

Tabela 47. Organizacje pozarządowe w mieście w 2012 roku, które zadeklarowały współpracę z Urzędem Miasta

Lp.	nazwa organizacji	adres	prezes / przewodniczący
Stowarzyszenia / fundacje działające w obszarze kultury			
1.	Fundacja Wspierania Rozwoju Kultury Miasta Sieradza	Sieradz, ul. Żwirki i Wigury 4	Michał Kłós
2.	Stowarzyszenie Muzyczne „FERMATA”	Sieradz, ul. Jana Pawła II 48	Sławomir Cieślak
3.	Towarzystwo Śpiewacze „CANTATE DEO”	Sieradz, Al. Grunwaldzka 8/5	Danuta Janczak-Tobaszewska
4.	Stowarzyszenie „Kreatywny Sieradz”	Sieradz, Rynek 18	Małgorzata Jurkowska
5.	Towarzystwo Przyjaciół Sieradza	Sieradz, ul. Kościuszki 5	Małgorzata Pułkownik
6.	Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Oddział w Sieradzu	Sieradz, ul. Żwirki i Wigury 4	Maria Duszka
7.	Bractwo Rycerskie Ziemi Sieradzkiej	Sieradz, ul. Grodzka 1	
Stowarzyszenia działające na rzecz dzieci			
8.	Katolickie Stowarzyszenie „ŚWIATEŁKO”	Sieradz, ul. Dominikańska 16	
9.	Związek Harcerstwa Polskiego. Komenda Hufca	Sieradz, ul. Piłsudskiego 7	
10.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	Sieradz, ul. Polna 26	Edward Szydzisz, Dyrektor - Anna Fabrowska
11.	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „DARY LOSU” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym	Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 58	Prezes – Maria Wika, Wiceprezes – Renata Dziedziela
12.	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech Dziecka” przy Szkole Podstawowej Integracyjnej nr 8 w Sieradzu	Sieradz, ul. Szlachecka 11	Andrzej Antczak
Kluby sportowe			
13.	Kajakowy Klub Sportowy – Sieradz „KKS-SIERADZ”	Sieradz, ul. Aleja Pokoju 3/45	Piotr Szymala
14.	Klub Sportowy „WARTA”	Sieradz, ul. Sportowa 1	Andrzej Miller
15.	Klub Sportowy „ŻEGLINA”	Sieradz, ul. Sportowa 1	Prezes - Janusz Fengler, Sekretarz - Włodzimierz Błoński
16.	Ludowy Klub Sportowy „PIAST”,	Sieradz, ul. Sportowa 1	Maciej Sulgan

17.	Sieradzki Klub Tenisowy	Sieradz, ul. Sportowa 1	Piotr Iszczek
18.	Klub Tenisa Stołowego	Sieradz, ul. Reymonta 71	Mirosław Hajduk
19.	Sieradzki Klub Karate Kyokushinkai	Sieradz, ul. Żeromskiego 9	Robert Wajgelt
20.	Klub Sportowy „WARTA SIERADZ jr”	Sieradz, ul. Sportowa 1	Sławomir Balcerzak
21.	Klub Sportowy „AKADEMIA SPORTU”	Sieradz, Al. Pokoju 4/21	Krzysztof Wojciechowski
22.	Klub Sportowy INTER Sieradz Woźniki	Sieradz, ul. Nadwarciańska 2	Marian Gruda
23.	Klub Sportowy „UNIA” Sieradz – Męka	Sieradz, ul. Torowa 1	Zbigniew Andraszczuk
24.	Sieradzkie Stowarzyszenie Sportowe "WSPÓLNOTA"	Sieradz, ul. Jana Pawła II 52/12	Ryszard Perka
25.	Sieradzkie Stowarzyszenie Sportu Motorowego „TEAM 50”	Sieradz, ul. Krak. Przedmieście 31	Jan Wojtanka
26.	Towarzystwo Gimnastyczne „SOKÓŁ”		Bronisław Pertkiewicz
Uczniowskie Kluby Sportowe			
27.	Uczniowski Klub Sportowy „4”	Sieradz, ul. 23-go Stycznia 18	Anna Nowocień
28.	Uczniowski Klub Sportowy „DZIEWIĄTKA”	Sieradz, ul. Łokietka 55	Piotr Janiak
29.	Uczniowski Klub Sportowy „DZIESIĄTKA”	Sieradz, al. Grunwaldzka 10	Witold Marcinkowski
30.	Uczniowski Klub Sportowy „SPORTOWA JEDYNKA”	Sieradz, Al. Grunwaldzka 10	Grzegorz Pipia
31.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „TRÓJKA”	Sieradz, ul. Tysiąclecia 3	Artur Wewersowicz
32.	Międzyszkolny Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „ŻEROMSKI”	Sieradz, ul. Żeromskiego 8	Henryk Kowalczyk
33.	Międzyszkolny Uczniowski Klubu Sportowego Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego	Sieradz, ul. Tysiąclecia 3	Zbigniew Rosiak
34.	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „MOSiR SIERADZ”	Sieradz, ul. Sportowa 1	Maciej Nowacki
35.	Miejski Szkolny Związek Sportowy	Sieradz, ul. Sportowa 1	Jacek Goc
36.	Sieradzki Szkolny Związek Sportowy	Sieradz, ul. Tysiąclecia 3	Maciej Szałowski
Stowarzyszenia działające na rzecz zdrowia i pomocy społecznej			
37.	Polski Czerwony Krzyż	Sieradz, Pl. Wojewódzki 3	Jan Piekarek Kierownik biura – Dorota Ozimek
38.	Polski Komitet Pomocy Społecznej	Sieradz, Pl. Wojewódzki 1	Irena Bednarek
39.	Polski Związek Głuchych, Koło Terenowe	Sieradz, ul. Kolegiacka 5	Barbara Makowska
40.	Polski Związek Niewidomych	Sieradz, ul. Kościuszki 5	Elżbieta Wróbel-Rażna
41.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków	Sieradz, ul. Łokietka 33/55	Jan Kruszyński
42.	Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego, Oddział Sieradz	Sieradz, ul. Sienkiewicza 2/3/15	Maria Kulenty

43.	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „AMICUS”	Sieradz, ul. Nenckiego 2	Alicja Spętana
44.	Stowarzyszenie Sieradzki Klub „AMAZONKA”	Sieradz, ul. Kościuszki 5	Janina Romek
45.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym „Muszelka”	Sieradz, ul. POW 19	Monika Cybertowicz
46.	Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Osób Niepełnosprawnych „AB OVO”	Sieradz, ul. Krak Przedmieście 58	Urszula Dalmata
47.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Okręgowy	Sieradz, ul. Kościuszki 5	Marek Świerczyński
48.	Sieradzkie Towarzystwo Trzeźwości „PRZYJAŹŃ”	Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 12/1	Sławomir Żyła
49.	Stowarzyszenie Abstynentów Klubu „PRZYSTAŃ”	Sieradz, ul. Lokajskiego 1	Władysław Keler
50.	Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej Ziemi Sieradzkiej	Sieradz, ul. Nenckiego 2	
51.	Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "Dar Hipiki"	Sieradz, ul. Wojska Pol.157	Piotr Szczepaniak
52.	Sieradzkie Stowarzyszenie Przyjaciół Medycyny Ratunkowej	Sieradz, ul. Armii Krajowej 7,	Andrzej Wiśniewski
Inne			
53.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze. Oddział w Sieradzu	Sieradz, ul. Żwirki i Wigury 4	Wiesława Sujecka
54.	Stowarzyszenie Przyjaciół 15 Sieradzkiej Brygady Wsparcia Dowodzenia	Sieradz, ul. Sienkiewicza 6,	płk Jan Kowalski
55.	Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS	Biuro Lokalne w Sieradzu, ul. Pułaskiego 5	
56.	Towarzystwo Wspierania Inicjatyw ZAMKOWA 15	Sieradz, ul. Zamkowa 15	Janina Zemła
57.	Sieradzkie Stowarzyszenie Ludzi z Pasją	Sieradz, ul. Tysiąclecia 3	Arkadiusz Wardęga
58.	Stowarzyszenie Współpracy Polska – Wschód Oddział Sieradz	Sieradz, ul. Warcka 3	Agnieszka Raczko – Wojczyszyn
59.	Stowarzyszenie Zwykłe Sieradz-Męka z Przyszłością	Sieradz, ul. Piątkowskiej 1	Zarząd: W. Rakowski, D. Hrynkiewicz, R. Majchrzak
60.	Stowarzyszenie na Rzecz Inicjatyw Obywatelskich "PRO FUTURO"	Sieradz, ul. Kościuszki 5	Robert Przybyła
61.	Towarzystwo im. Floriana Znanińskiego	Sieradz, ul. Mickiewicza 13/44	Jolanta Pietrus
62.	Stowarzyszenie "Psiak, kociaki i my"	Sieradz, ul. Zajęcza 11	Maria Laszczyk
Ochotnicze Straże Pożarne			
63.	Ochotnicza Straż Pożarna w Sieradzu - Męce	Sieradz, ul. Torowa 1	Stanisław Kaczmarek
64.	Ochotnicza Straż Pożarna w Sieradzu – Mękiej Woli	Sieradz, ul. Sosnowa 1	Kazimierz Płachta
65.	Ochotnicza Straż Pożarna w Sieradzu - Monicach	Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 156	Krzysztof Chlebicz
66.	Ochotnicza Straż Pożarna w	Sieradz, ul. Nadwarciańska 1	Andrzej Ochęcki

	Sieradzu – Woźnikach		
67.	Ochotnicza Straż Pożarna w Sieradzu – Zapuście Wielkiej	Sieradz, ul. Ludowa 94	Janina Kolasa
68.	Ochotnicza Straż Pożarna w Sieradzu	Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 1	Roman Sawicki

Dane Urzędu Miasta Sieradza.

W 2012 roku w Sieradzu było 6 parafii Kościoła Rzymskokatolickiego oraz Kościół Rektorski pw. św. Stanisława B.M. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 48. Parafie i kościoły Kościoła Rzymskokatolickiego w mieście w 2012 roku

lp.	nazwa parafii	adres parafii
1.	Parafia pw. Najświętszego Serca Jezusowego	Al. Grunwaldzka 8, 98-200 Sieradz
2.	Parafia pw. Wszystkich Świętych	ul. Kolegiacka 11, 98-200 Sieradz
3.	Parafia pw. św. Wojciecha	ul. Kościelna 2a, 98-200 Sieradz
4.	Parafia pw. św. Urszuli Ledóchowskiej	ul. Krakowskie Przedmieście 123a, 98-200 Sieradz
5.	Parafia pw. NMP Królowej Polski	ul. Mickiewicza 10/2, 98-200 Sieradz
6.	Parafia Wojskowa pw. Chrystusa Odkupiciela i Najświętszego Imienia Maryi	ul. Kościuszki 19, 98-200 Sieradz
7.	Kościół Rektorski pw. św. Stanisława B.M.	ul. Dominikańska 16, 98-200 Sieradz

Dane Urzędu Miasta Sieradza.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza obejmuje następujące obszary:

- bezrobocie i ubóstwo;
- rodzina, dziecko i młodzież;
- uzależnienia i przemoc w rodzinie;
- starość;
- niepełnosprawność;
- kapitał społeczny i ludzki.

Obszar BEZROBOCIE I UBÓSTWO	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań na rzecz zmniejszenia skali zjawiska bezrobocia w mieście, w tym wśród kobiet • prowadzenie działań na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych w wieku 45 lat i więcej • prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania zjawisku dziedziczenia bezrobocia • prowadzenie przez pracowników socjalnych działań służących aktywizacji osób bezrobotnych • upowszechnianie ofert pracy (w tym z zagranicy), informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • prowadzenie działań służących zachęcaniu inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy • prowadzenie działań służących dostosowywaniu kierunków kształcenia w mieście do potrzeb rynku pracy • przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • niewielka skala działań służących ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • malejący poziom bezrobocia wśród kobiet • posiadanie przez osoby bezrobotne wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy oraz o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach, • korzystanie przez osoby bezrobotne z dostępu do europejskich rynków pracy • możliwość ograniczania bezrobocia przy wykorzystaniu środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastający poziom bezrobocia w mieście • utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia wśród osób w wieku 45 lat i więcej • występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia • wzrost liczby osób bezrobotnych wymagających aktywizacji • brak dla kończącej edukację młodzieży zatrudnienia na lokalnym rynku pracy • brak w mieście organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych

<ul style="list-style-type: none"> wzrastająca liczba inwestorów tworzących nowe miejsca pracy w mieście 	<ul style="list-style-type: none"> postępujące zjawisko ubóstwa wśród mieszkańców miasta
---	---

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> prorowadzenie działań zapobiegających dysfunkjom rodzin prorowadzenie pracy socjalnej w sposób efektywny zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tego rodzaju wsparcia rozwijanie w mieście sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży koordynowanie działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież rozwijanie opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego w mieście prorowadzenie działań na rzecz rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego w mieście prorowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu nauczania w mieście dostosowywanie oferty spędzania wolnego czasu do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży prorowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia w 2013 r. została opracowana „Diagnoza Zagrożeń Społecznych Sieradz – 2013” 	<ul style="list-style-type: none"> brak analizy potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży w mieście brak działań inicjujących powstawanie w mieście grup wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin ograniczona współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży (jest prowadzona wyłącznie z organizacjami działającymi na rzecz dzieci niepełnosprawnych) brak działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców miasta
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> istnienie warunków umożliwiających efektywne prorowadzenie pracy socjalnej wystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży koordynacja działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież wpływająca na skuteczność udzielanej pomocy odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych możliwość kontynuacji przez młodzież nauki na poziomie ponadgimnazjalnym w mieście zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych wzrastająca liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży wzrastająca świadomość zdrowotna mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> utrzymująca się liczba rodzin dysfunkcyjnych niedostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego brak grup i ośrodków wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin niedostateczny dostęp do opieki przedszkolnej niezwiększająca się liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu wolnego brak w mieście organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży niewystarczająca dostępność opieki medycznej w mieście

Obszar UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie w mieście działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe • prowadzenie wśród rodziców, nauczycieli i sprzedawców działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień • diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych • inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • pozyskiwanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień • prowadzenie różnorodnych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • prowadzenie poradnictwa prawnego i psychologicznego oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie • zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie • brak skierowań sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • rosnąca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych objętych leczeniem odwykowym • zwiększająca się liczba rodzin mogących skorzystać ze wsparcia psychospołecznego i prawnego • zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami • funkcjonowanie w mieście grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych 	<ul style="list-style-type: none"> • niewzrastająca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wyleczonych z uzależnień • obniżający się wiek inicjacji alkoholowej i narkotykowej w mieście • niezmnijająca się skala zjawiska nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych • niezwiększająca się kadra pracująca z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie

<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się wśród dzieci i młodzieży świadomość zagrożenia uzależnieniami • istnienie w mieście organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień • programowanie działań podejmowanych w mieście w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • zwiększająca się liczba rodzin objętych poradnictwem i interwencją z powodu przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • brak w mieście organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie • zwiększająca się liczba osób w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych • zwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia • zwiększająca się liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych
--	---

Obszar BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie problemu bezdomności w mieście • prowadzenie działań zapobiegających bezdomności oraz działań na rzecz osób bezdomnych • informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • zapewnianie osobom bezdomnym schronienia • udzielanie wsparcia osobom bezdomnym, które przybyły z innego miasta • zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności • prowadzenie wśród mieszkańców działań uwrażliwiających na problemy osób bezdomnych • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak standaryzowania usług świadczonych osobom bezdomnym • brak działań na rzecz reintegracji zawodowej osób bezdomnych • brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby bezdomne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • brak w mieście zjawiska marginalizowania problemu bezdomności 	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie problemu bezdomności w mieście • rosnąca liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością • zwiększająca się liczba osób bezdomnych wymagających schronienia • zwiększająca się liczba osób bezdomnych zmagających się z bezrobociem • niewystarczająca jakość usług świadczonych osobom bezdomnym • niezwiększająca się liczba osób wychodzących z bezdomności • ograniczone możliwości realizowania indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • brak w mieście społecznej akceptacji dla osób bezdomnych • brak w mieście organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych

Obszar STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • badanie liczebności osób starszych • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • odpowiednia liczba pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • zapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy • kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej • prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu życia osób starszych • prowadzenie wśród osób starszych działań prozdrowotnych • podejmowanie działań mających na celu uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych • prowadzenie działań mających na celu poprawę sfery technicznej ułatwiającej osobom starszym codzienne życie • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych • inicjowanie w mieście wolontariatu na rzecz osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań w celu umożliwienia osobom starszym kontynuowania aktywności zawodowej • brak działań mających na celu zapewnianie osobom młodym warunków do pozostania w mieście
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy • utrzymująca się na zbliżonym poziomie liczba osób starszych wymagających usług opiekuńczych • możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny • funkcjonowanie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób starszych • dostęp osób starszych do małych form pomocy • dobra dostępność domów pomocy społecznej • wzrastający udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych • brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych • istnienie w mieście organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych • odpowiednia liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • rosnąca liczba osób starszych w mieście • niski poziom życia osób starszych • niska liczba osób starszych kontynuujących aktywność zawodową • migracja osób młodych, wykształconych do większych jednostek administracyjnych

Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • badanie liczebności osób niepełnosprawnych w mieście • wystarczająca liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym • informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • podejmowanie współpracy z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym • uczestniczenie w likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • upowszechnianie wśród niepełnosprawnych z miasta ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby niepełnosprawnych • prowadzenie wśród mieszkańców działań mających na celu zwiększenie akceptacji osób niepełnosprawnych • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych • funkcjonowanie w mieście wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • funkcjonowanie w mieście grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób niepełnosprawnych • istnienie bazy rehabilitacyjnej w mieście • wystarczająca wiedza osób niepełnosprawnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych • wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych • funkcjonowanie w mieście organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych • odpowiednia liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • rosnąca liczba osób niepełnosprawnych, w tym osób wymagających opieki i wsparcia ze strony pracowników MOPS • rosnąca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających wsparcia • istnienie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie • rosnąca liczba dzieci wymagających umieszczenia w grupach i klasach integracyjnych

Obszar KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • diagnozowanie problemów społecznych w mieście • informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia • poprawianie jakości obsługi klientów MOPS-u • prowadzenie bazy danych o instytucjach wsparcia i organizacjach mogących świadczyć pomoc mieszkańcom miasta • pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • funkcjonowanie wolontariatu w mieście • uświadamianie władzom miasta roli i potrzeb sektora pomocy społecznej • podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych • istnienie warunków sprzyjających rozwojowi i kształceniu kadry pomocy społecznej • działalność organizacji pozarządowych • dobra współpraca podmiotów lokalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań mających na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej • wynagrodzenie kadr pomocy społecznej nie jest adekwatne do wykonywanych obowiązków • nieodpowiednie warunki lokalowe (brak warunków pozwalających na zachowanie prywatności klientów Działu Pomocy Środowiskowej)
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego • dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w miejscowym ośrodku pomocy społecznej • wystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w mieście • posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia • odpowiednia jakość obsługi klientów pomocy społecznej • dostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej w mieście • posiadanie przez pracowników pomocy społecznej wiedzy na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych 	<ul style="list-style-type: none"> • popadanie przez pracowników pomocy społecznej w rutynę i doznawanie syndromu wypalenia zawodowego • niedofinansowany system pomocy społecznej

<p>mogących świadczyć pomoc mieszkańcom</p> <ul style="list-style-type: none">• wzrastająca liczba wolontariuszy świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia• świadomość władz miasta co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej• istnienie organizacji pozarządowych w mieście• włączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania pomocowe	
---	--

22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sieradza obejmowała kilkanaście zagadnień. Jej wyniki posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu Miejskiego, do opracowania założeń polityki społecznej miasta na lata 2014-2020. Zostały one przedstawione w części programowej strategii i zawierają działania, które powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych tak występujących w mieście obecnie, jak i w najbliższych latach. Działania te są wyznaczone w następujących obszarach:

- 1. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom poprzez:**
 - zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego,
 - wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy,
 - pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.
- 2. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez:**
 - wzmocnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania,
 - wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie,
 - pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju,
 - zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
- 3. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym poprzez:**
 - usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki,
 - ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.

4. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego poprzez:

- przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

5. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego poprzez:

- doskonalenie kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej,
- wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sieradza na lata 2014-2020, jest następująca:

**Wspieranie rozwoju i zabezpieczania potrzeb mieszkańców Sieradza
w atmosferze integracji społecznej**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
2. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.
3. Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Wsparcie osób ubogich pracą socjalną.
2. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
3. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich.
4. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
5. Utrzymanie i rozwój w mieście zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych.
6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich oraz z Kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi.
3. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez MOPS.
4. Promowanie miasta w celu pozyskania inwestorów mogących utworzyć nowe miejsca pracy.
5. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.
2. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, zapewnienie im dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.
3. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia.
4. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Prezydent Miasta Sieradza, Rada Miejska, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Sieradzkie Centrum Kultury, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, w tym świetlice środowiskowe.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy w Sieradzu, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska poza gminą, organizacje pozarządowe, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (miejski, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w mieście, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną,

- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa bezrobocia i bezdomności,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba podmiotów gospodarczych,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- spadku liczby osób bezrobotnych,
- wzrostu liczby inwestorów i podmiotów gospodarczych.

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
2. Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
3. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
4. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
2. Promowanie w mieście prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników MOPS-u i placówek oświatowych.
3. Zatrudnianie, w razie potrzeby, asystentów rodziny oraz ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
4. Udzielanie przez MOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
5. Zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologiczno-pedagogicznego, prawnego, terapii rodzinnej).
6. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i Kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.

4. Kontynuowanie działalności funkcjonującego Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS w Sieradzu.
5. Kontynuowanie działalności funkcjonujących w mieście świetlic środowiskowych.
6. Funkcjonowanie grupy wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień.
7. Prowadzenie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Prowadzenie działalności przez zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
9. Zapewnienie, w razie potrzeby, osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
10. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi i narkomanii.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych.
2. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez prowadzenie zajęć wyrównawczych.
3. Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym dostępu do kształcenia, m.in. poprzez prowadzenie nauczania indywidualnego.
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych miasta.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii.

Szczegółowe działania w zakresie wspierania rodziny oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie zawierają gminne programy wspierania rodziny, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Prezydent Miasta, Rada Miejska, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (w tym Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej), Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne i jednostki sportowo-rekreacyjne, w tym Sieradzkie Centrum Kultury, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Szkoły ponadgimnazjalne, Sieradzka Spółdzielnia Mieszkaniowa, Zespół Placówek Wychowania Pozaszkolnego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sieradzu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki służby zdrowia, całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki wsparcia, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (miejski, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba rodzin wspierających,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej i edukacyjnej,
- liczba osób objętych pomocą w ramach Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS w Sieradzu,

- liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia,
- liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe,
- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla rodzin,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zwiększenia szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia.

Cel strategiczny 3.:

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.
2. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym.
3. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
4. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych oraz z Kościołem, rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych, w tym poprzez organizowanie cyklicznych imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek.
5. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi.
2. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym.
3. Organizowanie w mieście specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla z zaburzeniami psychicznymi.
4. Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy:
 - zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego,
 - przekazywaniu informacji z PUP-u o ofertach zatrudnienia dla osób niepełnosprawnych.
5. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Prezydent Miasta, Rada Miejska, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sieradzu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, domy pomocy społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, placówki służby zdrowia, kulturalne, oświatowe, Sieradzka Spółdzielnia Mieszkaniowa, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (Miejski, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością (w oparciu o dane MOPS-u oraz PCPR-u),
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych (dane z PUP-u).

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.

Cel strategiczny 4.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w mieście.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa w mieście przez organy i organizacje do tego powołane – policję, straż pożarną.
3. Podejmowanie przez jednostki miasta i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadlokalnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
5. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. remont dróg Miejskich, budowę przydrożnych chodników i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół, działania edukacyjne.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Prezydent Miasta, Rada Miejska, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, świetlice środowiskowe.

Partnerzy w realizacji działań:

Szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Sieradzu, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (miejski, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy uczniów w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 5.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. Doskonalenie kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej w mieście.
2. Wdrażanie, w miarę potrzeby, nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy.
3. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. przez zamieszczanie informacji dotyczących funkcjonowania pomocy społecznej np. na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
2. Udostępnianie informacji o sektorze pozarządowym działającym w mieście, promowanie jego działań.
3. Propagowanie idei pomocy innym oraz pozyskiwanie darczyńców w celu możliwości jej realizacji.

Szczegółowe działania w zakresie współpracy samorządu miasta z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego zawiera Program współpracy Miasta Sieradza z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Prezydent Miasta, Rada Miejska, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne miasta.

Partnerzy w realizacji działań:

Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi, organizacje pozarządowe, inne podmioty realizujące inicjatywy środowiskowe, prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (miejski, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w mieście, zajmujących się zagadnieniami z zakresu polityki społecznej,
- liczba wolontariuszy w jednostkach pomocy społecznej funkcjonujących w mieście,
- liczba informacji zamieszczonych na stronie internetowej miasta o sektorze pozarządowym działającym w mieście, w tym promujących jego działania.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- zwiększenia jakości świadczonych usług,
- uaktywnienia mieszkańców w zakresie inicjatyw społecznych.

Tabela 49. Ramy finansowe strategii w latach 2014-2020*

cel strategiczny	szacunkowe wydatki pozapłacowe w latach 2014-2020 (w zł)
I	39.081.640,5
II	39.081.640,5
III	26.054.427
IV	13.027.213,5
V	13.027.213,5

*) środki finansowe zaplanowane na realizację zadań z zakresu

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sieradza na lata 2014-2020 będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu. Działania te będą podejmowane przez wskazane powyżej podmioty.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez zespół oceniający strategię. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem Prezydenta Miasta Sieradza, a w jego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię, w tym przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem Prezydenta Miasta Sieradza.

Zespół oceniający strategię będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotowuje raport monitoringowy. Zawartą w nim ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w mieście wraz z rekomendacjami przekaże Prezydentowi Miasta i Przewodniczącemu Rady Miejskiej.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie

monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

3. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sieradza na lata 2014-2020 będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego będą posiadali zasoby finansowe bądź pozyskają środki finansowe z zewnątrz, które umożliwią jej realizację, w tym realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru.

3.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sieradza na lata 2014-2020 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Sieradza,
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Sieradza,
- Program Wspierania Rodziny dla Miasta Sieradza,
- Program współpracy samorządu Miasta Sieradza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego,
- Miejski Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia.

3.2. PROJEKTY

Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad strategią i wpisującym się w jej zapisy programem wspierania rodziny. Ich autorami są przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych działających w mieście w obszarze polityki społecznej. Projekty stanowią „bank pomysłów”, tzn. ich realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe. Realizatorami projektów są ich wnioskodawcy.

Projekt 1. „Spotkajmy się”

Wnioskodawca projektu

Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Sieradzu

Cel główny projektu

Integracja osób niepełnosprawnych (dorośli, młodzieży i dzieci)

Cele szczegółowe projektu

- rozwijanie kompetencji społecznych,
- rozwijanie umiejętności pracy w grupie,
- „poznanie” – rozwijanie percepcji otaczającego świata.

Miejsce realizacji projektu

Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Sieradzu

Beneficjenci projektu

Osoby niepełnosprawne, które ukończyły już szkołę i nie uczestniczą w WTZ, czy innych formach integrujących środowisko.

Partnerzy w realizacji projektu

- MOPS,
- PCPR.

Czas realizacji projektu

Do ustalenia, w zależności od środków finansowych przeznaczonych na cel.

Projekt 2. „Alkoholowi i narkotykom nie”

Wnioskodawca projektu

II Liceum Ogólnokształcące im. S. Żeromskiego w Sieradzu

Cel główny projektu

Przeciwdziałanie zjawisku narkomanii i alkoholizmu wśród młodzieży szkoły ponadgimnazjalnej.

Cele szczegółowe projektu

- dostarczenie uczniom wiedzy na temat konsekwencji sięgania po alkohol i narkotyki,
- rozwijanie umiejętności skutecznego odmawiania,
- wskazanie uczniom działań alternatywnych umożliwiających osiągnięcie satysfakcjonującego życia bez konieczności sięgania po alkohol i narkotyki,

- podniesienie poziomu wiedzy wśród nauczycieli i rodziców na temat konsekwencji sięgania przez młodzież po alkohol i narkotyki.

Miejsce realizacji projektu

II Liceum Ogólnokształcące im. S. Żeromskiego w Sieradzu

Beneficjenci projektu

- bezpośrednio uczniowie klas pierwszych i drugich, nauczyciele i rodzice,
- pośrednio środowisko lokalne.

Partnerzy w realizacji projektu

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Policja,
- specjalista w zakresie profilaktyki uzależnień.

Czas realizacji projektu

Rok 2014 (II semestr roku szkolnego 2013/2014 i I semestr 2014/2015) .

Projekt 3. „Zaprzyjajnij się z własną rodziną/klasą”

Wnioskodawca projektu

Szkoła Podstawowa nr 1 w Sieradzu

Cel główny projektu

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy,
- zwiększenie poziomu edukacji, wiedzy i wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy,

Cele szczegółowe projektu

- edukacja dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy,
- prowadzenie kampanii społecznej na rzecz powstrzymywania przemocy,
- szkolenie grup zawodowych zajmujących się zjawiskiem przemocy.

Miejsce realizacji projektu

Szkoła Podstawowa nr 1 w Sieradzu

Beneficjenci projektu

Uczniowie, rodzice, nauczyciele, pracownicy szkoły.

Partnerzy w realizacji projektu

- MOPS,
- Komenda Powiatowa Policji,

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Sąd Rejonowy,
- media lokalne.

Czas realizacji projektu

Rok szkolny 2014/2015.

Projekt 4. „Dziękuję, nie!”

Wnioskodawca projektu

Gimnazjum nr 2 im. Królowej Jadwigi w Sieradzu

Cel główny projektu

Przeciwdziałanie uzależnieniu od alkoholu.

Cele szczegółowe projektu

- kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów,
- uświadomienie młodzieży mechanizmu uzależnienia oraz działania alkoholu,
- podnoszenie świadomości dzieci w zakresie niebezpieczeństw związanych z sięganiem po alkohol,
- wzmacnianie umiejętności odmawiania, zachowań asertywnych,
- zachęcanie do zdrowego stylu życia,
- wyposażenie w wiedzę na temat uzależnień.

Miejsce realizacji projektu

Gimnazjum nr 2 w Sieradzu

Beneficjenci projektu

Uczniowie klas pierwszych.

Partnerzy w realizacji projektu

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Czas realizacji projektu

Rok szkolny 2014/2015.

Projekt 5. „Wycieczka Wspólnoty do Warszawy – Świątynia Opatrzności Bożej”

Wnioskodawca projektu

Wspólnota „Wiara i Światło” przy parafii W.W. Świętych w Sieradzu.

Cel główny projektu

Integracja Wspólnoty.

Cele szczegółowe projektu

- zwiedzanie Świątyni (Panteon Zasłużonych),
- udział we mszy,
- zwiedzanie Warszawy - Zamek Królewski, Stare Miasto.

Miejsce realizacji projektu

Warszawa.

Beneficjenci projektu

Uczestnicy Wspólnoty Wiara i Światło.

Czas realizacji projektu

Maj, czerwiec 2014.

Projekt 6. „Rehabilitacja osób niepełnosprawnych”

Wnioskodawca projektu

Sieradzki Klub Amazonka w Sieradzu

Cel główny projektu

Rehabilitacja fizyczna i psychiczna kobiet dotkniętych chorobą raka piersi.

Cele szczegółowe projektu

- rehabilitacja fizyczna – niezbędna do poprawy sprawności fizycznej i zapobiegająca powstawaniu obrzęków u kobiet po leczeniu raka piersi (gimnastyka usprawniająca 2 razy w tygodniu, ćwiczenia na basenie 2 razy w tygodniu, nordic walking 2 razy w tygodniu),
- terapia psychologiczna – raz na dwa miesiące, pozwoli na ustabilizowanie psychiki u kobiet po uciążliwym leczeniu onkologicznym.

Miejsce realizacji projektu

- rehabilitacja fizyczna: sala rehabilitacyjna w MOPS lub w Spółdzielczym Domu Kultury w Sieradzu, pływalnia w Szkole Podstawowej nr 10 w Sieradzu, wybrane ścieżki zdrowia wokół Sieradza,
- terapia psychologiczna: w MOPS lub w Spółdzielczym Domu Kultury

Beneficjenci projektu

20-25 kobiet dotkniętych chorobą raka piersi – członkiń Sieradzkiego Klubu Amazonka

Partnerzy w realizacji projektu

Rehabilitant i psycholog.

Czas realizacji projektu

Wrzesień 2014 – czerwiec 2015 i odpowiednio w kolejnych latach.

Projekt 7. „Mama wraca do pracy”

Wnioskodawca projektu

Powiatowy Urząd Pracy w Sieradzu

Cel główny projektu

Aktywizacja zawodowa bezrobotnych kobiet – matek, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia.

Cele szczegółowe projektu

- podniesienie poziomu wiedzy oraz motywacji do podjęcia pracy,
- zdobycie kwalifikacji zawodowych,
- podjęcie zatrudnienia lub odbycie stażu zawodowego.

Miejsce realizacji projektu

Powiatowy Urząd Pracy w Sieradzu

Beneficjenci projektu

Bezrobotne kobiety zarejestrowane w PUP, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia.

Partnerzy w realizacji projektu

- GOPS,
- MOPS,
- instytucje szkoleniowe,
- pracodawcy,
- organizacje pozarządowe.

Czas realizacji projektu

Styczeń 2014 – grudzień 2014.

Projekt 8. „Co posiejesz – to zbierzesz. Psychoedukacja rodziców.”

Wnioskodawca projektu

Szkoła Podstawowa nr 4 im. M. Konopnickiej w Sieradzu

Cel główny projektu

Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców – prelekcje podczas wywiadówek, grupa wsparcia „Szkoła dla rodziców”, konsultacje indywidualne.

Cele szczegółowe projektu

- podnoszenie wiedzy rodziców na temat funkcjonowania dziecka, postaw wychowawczych, czynników wpływających na skuteczne wychowanie,

- wsparcie rodzin niewydolnych wychowawczo,
- profilaktyka zachowań ryzykownych uczniów – lepsze funkcjonowanie dzieci w aspekcie emocjonalnym, społecznym, zadaniowym.

Miejsce realizacji projektu

Szkoła Podstawowa nr 4 w Sieradzu

Beneficjenci projektu

Rodzice uczniów SP 4, rodzice uczniów ryzyka wychowawczego, pośrednio uczniowie SP 4

.Partnerzy w realizacji projektu

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sieradzu,
- Policja.

Czas realizacji projektu

Rok 2014.

Projekt 9. „Aktywnie pomagam sobie i innym”

Wnioskodawca projektu

Spółdzielczy Dom Kultury Sieradzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej (SSM) w Sieradzu

Cel główny projektu

Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej seniorów i osób niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe projektu

- zapewnienie wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym,
- wspieranie funkcjonowania klubów seniora i zespołów seniorów SSM,
- wspieranie funkcjonowania organizacji społecznych współpracujących z SSM,
- wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych.

Miejsce realizacji projektu

- Spółdzielczy Dom Kultury, Sieradz, Aleja Pokoju 11c,
- Klub Seniora SSM „Dziewiarz”, Sieradz, ul. Mickiewicza 15,
- Klub Seniora SSM „Radość Życia”, Sieradz, ul. Bohaterów Września 61.

Beneficjenci projektu

- bezpośredni uczestnicy – członkowie klubów seniora i zespołów seniorów SSM, osoby zaprzyjaźnione, organizacje społeczne współpracujące z SSM;
- pośredni uczestnicy – członkowie rodzin i członkowie organizacji społecznych.

Partnerzy w realizacji projektu

Organizacje społeczne współpracujące z SSM (amazonki, diabetycy, kombataneci).

Czas realizacji projektu

W systemie ciągłym.

Projekt 10. „Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie”

Wnioskodawca projektu

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Sieradzu

Cel główny projektu

Oddziaływania wobec sprawców przemocy w rodzinie ukierunkowane na zmiany ich zachowań poprzez rozwijanie umiejętności kontroli własnych zachowań agresywnych i minimalizowanie ryzyka dalszego stosowania przemocy oraz kształtowanie postaw szacunku i empatii wobec osób krzywdzonych.

Cele szczegółowe projektu

Ochrona bezpieczeństwa osób krzywdzonych przez sprawców przemocy zwłaszcza poprzez nieakceptowanie sytuacji i zachowań, które mogłyby akcentować współodpowiedzialność osób krzywdzonych za stosowaną wobec nich przemoc.

Miejsce realizacji projektu

Siedziba MOPS w Sieradzu.

Beneficjenci projektu

Sprawcy stosujący przemoc wobec osób najbliższych.

Partnerzy w realizacji projektu

- kuratorzy zawodowi – Zespół Kuratorski,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- psycholodzy, psychiatrzy, trenerzy terapii uzależnień.

Czas realizacji projektu

2014-2020.

Projekt 11. „Nie/bezpieczny komputer – przyjemność czy pułapka”

Wnioskodawca projektu

Gimnazjum nr 3 im. Unii Europejskiej w Sieradzu

Cel główny projektu

Edukacja młodzieży i rodziców w zakresie właściwego (świadomego i bezpiecznego) posługiwania się komputerem i Internetem oraz radzenia sobie z nadużywaniem komputera i internetu.

Cele szczegółowe projektu

- nabycie wiedzy o zagrożeniach wynikających z korzystania z komputera i sieci, zasadach bezpiecznego z nich korzystania, skutkach i negatywnych konsekwencjach niekontrolowanego czasu korzystania, korzyściach właściwego wykorzystania komputera,
- kształtowanie umiejętności krytycznego odbioru informacji i dokonywania racjonalnych wyborów,
- kształtowanie umiejętności dostrzegania różnic między światem rzeczywistym i wirtualnym
- promowanie zdrowego stylu życia, alternatywnych form spędzania czasu wolnego
- wsparcie rodziców; uświadomienie rodzicom znaczenia kontroli dziecka i zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania z komputera.

Miejsce realizacji projektu

Gimnazjum nr 3 w Sieradzu

Beneficjenci projektu

- bezpośrednio – młodzież i rodzice,
- pośrednio – nauczyciele, wychowawcy i pedagodzy Gimnazjum nr 3 w Sieradzu.

Partnerzy w realizacji projektu

- Policja,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego/Placówka Profilaktyki Uzależnień,
- Teatr Profilaktyki.

Czas realizacji projektu

2015/2016.

Projekt 12. „Uwierzyć w siebie – pierwszy krok do przełamania bierności i zdobycia zatrudnienia”

Wnioskodawca projektu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu

Cel główny projektu

Rozwój aktywnej integracji wśród klientów MOPS w Sieradzu oraz upowszechnianie pracy socjalnej.

Cele szczegółowe projektu

- wzrost potencjału społeczno-zawodowego uczestników projektu, przyczyniający się do powrotu na rynek pracy i życia społecznego,
- zwiększenie potencjału kadrowego OPS,
- poprawa sytuacji materialno-bytowej.

Miejsce realizacji projektu

Miasto Sieradz.

Beneficjenci projektu

Klienci OPS: bezrobotni, nieaktywni zawodowo, zatrudnieni zagrożeni wykluczeniem społecznym.

Czas realizacji projektu

01.01. 2008 – 30.06.2015.

Projekt 13. „Spełniony rodzic – radosny maluch”

Wnioskodawca projektu

Stowarzyszenie Rozwoju Przyszłości „Progress” w Sieradzu

Cel główny projektu

Zwiększenie aktywności zawodowej u co najmniej 30 rodziców z terenu miasta Sieradza, powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dziecka.

Cele szczegółowe projektu

- zapewnienie opieki w żłobku dla 30 dzieci,
- wzrost elastyczności i mobilności zawodowej min. 30 rodziców 30 dzieci poprzez dostosowanie godzin pracy żłobka do potrzeb rodziców poszukujących pracy w różnych systemach zmianowych oraz poszukujących pracy poza miejscem zamieszkania,
- wzrost dostępności opieki nad dziećmi w wieku 1-3 lat z terenu miasta Sieradza poprzez stworzenie odpowiednich warunków edukacyjnych, lokalowych i organizacyjnych w formie żłobka dla 30 dzieci,
- rozwój intelektualny, fizyczny i emocjonalno-społeczny 30 dzieci, które będą uczęszczać do żłobka.

Miejsce realizacji projektu

- Niepubliczny Żłobek „Reksio”,
- teren miasta Sieradza.

Beneficjenci projektu

- osoby mające problemy z powrotem na rynek pracy po urodzeniu dziecka ze względu na brak opieki dla dziecka i brak odpowiedniej liczby miejsc w żłobkach na terenie miasta – minimum 30 osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i/lub wychowaniem dziecka, zamieszkałych w Sieradzu,
- minimum 30 dzieci w wieku 1-3 lat, które zostaną przyjęte do żłobka utworzonego w ramach projektu.

Partner w realizacji projektu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Czas realizacji projektu

1.08.2014-31.12.2014.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sieradza na lata 2014-2020 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd miasta i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w mieście. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy:

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

Tabele:

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w mieście w 2012 roku

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2010-2012

Tabela 3. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2010-2012

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności miasta w latach 2010-2012

Tabela 5. Podmioty gospodarcze w mieście w latach 2010-2012

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w mieście w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2012 roku

Tabela 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki w 2012 roku

Tabela 8. Bezrobotni w mieście według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na koniec lat 2010-2012

Tabela 9. Stopa bezrobocia w powiecie, w województwie i w kraju na koniec lat 2010-2012

Tabela 10. Bezrobotni w mieście na koniec 2012 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2010-2012

Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe miasta w latach 2010-2012

Tabela 13. Nowo oddane mieszkania i budynki niemieszkalne w mieście w latach 2010-2012

Tabela 14. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2010-2012

Tabela 15. Placówki oświatowo-wychowawcze w mieście w roku szkolnym 2011/2012

Tabela 16. Placówki kulturalne w mieście w 2012 roku

Tabela 17. Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w mieście w latach 2010-2012

Tabela 18. Obiekty noclegowe w mieście w 2012 roku

Tabela 19. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z miasta

Tabela 20. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z miasta w 2012 roku

Tabela 21. Schorzenia ludności miasta w wieku 19 lat i więcej w 2012 roku

Tabela 22. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z miasta w 2012 roku

Tabela 23. Dane na temat wypadków i kolizji drogowych w mieście w latach 2010-2012

Tabela 24. Ulice w mieście na których odnotowano najwięcej wypadków w 2012 roku

Tabela 25. Stan zatrudnienia w MOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

Tabela 26. Wykształcenie kadry MOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

Tabela 27. Środki finansowe wydatkowane przez MOPS na pomoc mieszkańcom miasta w latach 2010-2012

Tabela 28. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2010-2012

Tabela 29. Struktura wiekowa odbiorców pomocy społecznej w mieście w 2012 roku.

Tabela 30. Struktura beneficjentów pomocy społecznej w mieście ze względu na aktywność zawodową w 2012 roku

Tabela 31. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2010-2012

Tabela 32. Formy wsparcia udzielanego w mieście przez MOPS w latach 2010-2012

Tabela 33. Skierowania i pobyt w Domach Pomocy Społecznej w latach 2010-2012

Tabela 34. Świadczenia rodzinne przyznane w mieście w latach 2010-2012

Tabela 35. Świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2010-2012

Tabela 36. Domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia, mieszkania chronione, placówki opiekuńczo-wychowawcze i inne instytucje wsparcia w mieście w 2012 roku

Tabela 37. Mieszkańcy miasta objęci wsparciem PCPR w Sieradzu w latach 2010-2012

Tabela 38. Dzieci z miasta objęte wsparciem przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Sieradzu w roku szkolnym 2011/2012

Tabela 39. Jednostki wsparcia spoza miasta, z oferty których korzystali mieszkańcy miasta w 2012 roku

Tabela 40. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w mieście w 2002 roku

Tabela 41. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w mieście według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Tabela 42. Osoby niepełnosprawne w mieście według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Tabela 43. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Tabela 44. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w mieście w latach 2010-2012

Tabela 45. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność MKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w mieście w latach 2010-2012

Tabela 46. Jednostki i grupy wsparcia w mieście dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie

Tabela 47. Organizacje pozarządowe w mieście w 2012 roku, które zadeklarowały współpracę z Urzędem Miasta

Tabela 48. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w mieście w 2012 roku

Tabela 49. Ramy finansowe strategii w latach 2014-2020

Wykresy:

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców miasta

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w mieście

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najbardziej niezadowolająca

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w mieście?

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w mieście?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w mieście?

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w mieście?

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?